

Udskriftsdato: 19. december 2025

ISP nr 2006.686 (Gældende)

Inspektion af Statsfængslet i Ringe

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LOV nr 473 af 12/06/1996 18

Inspektion af Statsfængslet i Ringe

Resumé

Den 28. februar 2006 foretog inspektionschefen og medarbejdere fra ombudsmandsembedet på ombudsmandens vegne inspektion af Statsfængslet i Ringe.

Om de bygningsmæssige forhold blev bl.a. udtalt at fængslet flere steder er i en meget dårlig vedligeholdelsesstand, og et ønske fra fængslet om at få egne bygningsværkmestre blev støttet.

Inspektionen gav også anledning til bl.a. en anmodning til Direktoratet for Kriminalforsorgen om nærmere oplysninger om direktoratets stillingtagen til og udmøntning af forslagene fra en arbejdsgruppe om etniske minoriteter i kriminalforsorgen.

Inspektionen gav desuden bl.a. anledning til at der blev rejst en sag af egen drift om telefonordningen i kriminalforsorgens (lukkede) fængsler.

Gennemgangen af et nærmere bestemt antal sager om brug af håndjern og magt og om udelukkelse fra fællesskab og brug af disciplinærstraf gav på nogle få punkter anledning til kritik eller bemærkninger og i øvrigt til at bede om yderligere oplysninger.

Bortset fra det indledende afsnit er rapportgennemgangen ikke taget med i gengivelsen nedenfor. Flere andre afsnit i inspektionsrapporten er heller ikke taget med i denne gengivelse.

(J.nr. 2006-0153-628).

Den 18. juli 2006 afgav inspektionschefen på ombudsmandens vegne følgende rapport til Statsfængslet i Ringe og Direktoratet for Kriminalforsorgen:

”Indledning og sammenfatning

Som et led i ombudsmandens almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 28. februar 2006 inspektion af Statsfængslet i Ringe. Til stede under inspektionen var blandt andre fængselsinspektøren og vicefængselsinspektøren.

Ombudsmanden har to gange tidligere – i 1981 og i 1994 – foretaget inspektion af Statsfængslet i Ringe. Ombudsmandens rapporter fra inspektionen i 1981 er optrykt i Folketingets Ombudsmands beretning for 1981, side 150, og i beretningerne for 1982, side 300-301 og 1983, s. 270. Rapporterne fra inspektionen i 1994 er optrykt i Folketingets Ombudsmands beretninger for 1995, s. 587, 1996, s. 435, 1997, s. 416 og 1999, s. 639.

Inspektionen den 28. februar 2006 bestod af en indledende samtale med ledelsen, møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget, møde med de indsattes talsmænd, rundgang i fængslet og en afsluttende samtale med ledelsen. Jeg havde desuden samtaler med fire indsatte (to par) som havde anmodet herom. Begge par modtog efterfølgende særskilt svar på det som de fremførte over for mig. I et brev af 20. marts 2006 fulgte jeg endvidere op på de spørgsmål som talsmændene havde rejst. Jeg sendte fængslet en kopi og anmodede om fængslets bemærkninger mv. vedrørende nærmere angivne forhold, og jeg modtog herefter et brev af 26. april 2006 med bilag fra fængslet.

Det bemærkes at flere spørgsmål end de som indgår i denne rapport, blev drøftet under min inspektion af fængslet. Det bemærkes endvidere at nogle af de i rapporten berørte emner hovedsagelig bygger på en

efterfølgende gennemgang af det skriftlige materiale som jeg har modtaget fra fængslet, og således ikke blev særskilt drøftet under selve inspektionen.

I forbindelse med inspektionen anmodede jeg om rapportmateriale til gennemgang, jf. nærmere under pkt. 7 nedenfor.

Statsfængslet i Ringe er flere steder i en meget dårlig vedligeholdelsesstand. Det gælder navnlig toilet- og badefaciliteterne samt køkkenerne på belægnings-afdelingerne i hovedbygningen. Jeg henviser til gennemgangen nedenfor under pkt. 3, navnlig pkt. 3.3. og 3.4. Jeg støtter fængslets ønske om at få egne bygningsværkmestre, jf. omtalen heraf under pkt. 3.

Både fængslet og de indsattes talsmænd fremsatte ønske om at kunne få adgang til internettet i forbindelse med undervisningen i fængslet og klagede over at telefonordningen er dyr. Jeg henviser til pkt. 4.2. og 5.2.1. Da disse spørgsmål ikke alene vedrører Statsfængslet i Ringe, indgår de ikke i denne inspektionssag, men behandles på særlige generelle sager.

De forhold som talsmændene i øvrigt rejste, er som det fremgår af pkt. 5. omtalt enten under dette punkt eller andre relevante steder i rapporten. Under pkt. 6 gennemgås flere forhold som sædvanligvis indgår i rapporter om inspektioner af (lukkede) fængsler.

Rapportgennemgangen – der som det fremgår af indholdsfortegnelsen omfattede sager om anvendelse af håndjern og magt, udelukkelse fra fællesskab og disciplinærsager – gav kun på enkelte punkter anledning til bemærkninger og til at anmode om yderligere oplysninger.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Statsfængslet i Ringe og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med de eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har i brev af 15. juni 2006 fra fængslet modtaget sådanne bemærkninger som er indarbejdet i denne rapport. Jeg har ikke modtaget bemærkninger fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

2. Generelt

Statsfængslet i Ringe er et lukket fængsel og har en kapacitet på 86 pladser fordelt på 88 værelser.

Fængslet modtager både mænd og kvinder. For så vidt angår mænd drejer det sig om mænd i alderen 15-23 år fra hele landet og mænd under 29 år fra Fyns Amt, men mænd under 23 år prioriteres. Kvinder modtages fra hele landet. (Ægte)par kan afsone sammen i fængslet hvis manden skønnes egnet til at være i fællesskab med yngre indsatte, jf. i øvrigt nedenfor. Indsatte kan desuden medbringe børn under tre år hvis dette skønnes i overensstemmelse med barnets tarv. På inspektionstidspunktet var der ét barn.

Mændene er typisk dømt for personfarlig kriminalitet såsom vold og røveri, mens kvinderne typisk er dømt for narkotikakriminalitet.

Fængslet består nu af syv belægningsafdelinger i forhold til seks afdelinger ved ombudsmandens inspektion i 1994. De syv afdelinger omfatter to afdelinger for mænd og fem afdelinger for både mænd og kvinder. De blandede afdelinger fordeler sig med en kvindeafdeling hvor også mænd der har dannet par med en kvinde, kan afsone, en kontraktfængselsafdeling, en stoffri afdeling, en ungeafdeling og en beskyttet afdeling.

Kontraktfængselsafdelingen er forbeholdt stofmisbrugere der ønsker at komme ud af deres misbrug. Derudover kan afdelingen modtage op til 2 indsatte der ikke selv har stofmisbrugsproblemer, men som ønsker at afsone i et stoffrit miljø, og som ønsker at støtte op om afdelingens koncept. Kontraktfængselsafdelingen har plads til 12 indsatte og modtager som nævnt både mænd og kvinder. Afdelingen har en aktiv hverdag med et tæt fællesskab med de øvrige indsatte og personalet på afdelingen og mange flere muligheder end i fængslet i øvrigt. Der er beskæftigelsespligt, men ikke arbejdspligt, på afdelingen. De indsatte skiftes til at lave mad til hinanden og vaske op mv., og de har pligt til at spise sammen. Besøg foregår på stuerne. Det blev i øvrigt oplyst at der (igen) er venteliste til afdelingen, men at afdelingen generelt dækker behovet. Mange af de indsatte er unge der (på grund af deres alder) er i en

opstartsfasen med hensyn til misbrug. Det blev endvidere oplyst at mange ender som stoffrie, men måske forinden har haft et "positivt" tilbagefald, forstået på den måde at de ved dette tilbagefald indser at det er bedst at holde sig fra stoffer. Afdelingen anser det for vigtigt at de indsatte har et positivt ophold på afdelingen og er stoffrie mens de er der. Der tages rutinemæssigt to urinprøver stikprøvevis hver dag på afdelingen. Derudover tages der urinprøver jævnlige i forbindelse med indslusning på afdelingen. Misbrug medfører som regel karantæne første gang og dernæst bortvisning. Dette er nærmere beskrevet i fængslets interne regler.

Afdelingen for unge (afdeling 6) blev etableret i år 2000 og modtager fortrinsvis unge under 18 år der har brug for en helt særlig social og pædagogisk indsats. Ungeafdelingen har 4 pladser. Afdelingens behandlingsmæssige indsats ledes af en udefra kommende psykolog. Afdelingen har et snævert samarbejde med en institution under Fyns Amt. Under inspektionen blev det oplyst at afdelingens indsatte typisk er modtaget enten fra arresthuse, eller fra sikrede institutioner som ikke (længere) magter dem, og at man søger at gøre opholdet på afdelingen så kort som muligt, men at det kan være svært at få dem videre i systemet til åbne institutioner eller pensioner. Det blev endvidere oplyst at de unges ophold på afdelingen normalt varer mellem 5 og 7 måneder.

Der er således tale om to særlige behandlingsafdelinger.

Den særligt beskyttede afdeling (afdeling 1) har 8 pladser og modtager de svageste indsatte.

De fire øvrige afdelinger har samlet 62 pladser. På kvindeafdelingen (afdeling 2) kan mænd som nævnt også afsones. Det gælder både mænd der inden afsoningen har levet sammen i ægteskab eller i et ægteskabslignende forhold med en kvinde som er på denne afdeling, og mænd der har indledt et ægteskabslignende forhold med og på tilfredsstillende vis i nogle måneder har besøgt en kvinde på afdelingen. Overførsel af mænd til denne afdeling kan dog kun ske hvis fængslet på baggrund af en konkret vurdering mener at den indsatte i øvrigt er egnet til ophold i fængslet/afdelingen.

Afdeling 5 er en stoffri afdeling. Afdelingen henvender sig til indsatte der aldrig har haft et stofproblem, eller som med mindre støtte kan holde sig stoffrie.

De to sidste afdelinger (afdeling 3 og 4) er almindelige afdelinger udelukkende for mænd.

3. Bygningsmæssige forhold mv.

Statsfængslet i Ringe blev som nyopført taget i brug i januar 1976. Det er fysisk sikret med bl.a. en fem meter høj ringmur der er oplyst om natten. Det er visse steder yderligere sikret med et ekstra trådhegn længere inde på området som skal forebygge indkast af eksempelvis mobiltelefoner, narkotika mv. Fængslet er endvidere sikret med forskellige former for elektronisk overvågning (tv og bevægealarmer).

Fængslet er bygget på en bakke med et fald på ca. 16 meter. Det falder derfor naturligt ind i landskabet der ikke skæmmes af den fem meter høje ringmur, der er anbragt i en bred grøft så den stort set er skjult udefra. Indefra er det muligt (fra administrationsbygningen og kontraktfængselsafdelingen) at se ud over muren på markerne omkring fængslet.

Jeg henviser i øvrigt til beskrivelsen af de bygningsmæssige forhold mv. i rapporten om inspektion af Statsfængslet i Ringe i december 1994, jf. FOB 1995 s. 587 ff.

Som det i øvrigt fremgår heraf var det ombudsmandens generelle indtryk ved inspektionen dengang at afdelingerne var pæne, velindrettede og godt vedligeholdte. Indretningen og vedligeholdelsesstandarden af de celler der blev besigtiget, gav ikke anledning til bemærkninger.

Ombudsmanden henledte dengang direktoratets opmærksomhed på en klage fra talsmændene over at ydermurene var meget kolde. Fængslet oplyste i den anledning at fængslet i forbindelse med renovering ville isolere ydervæggene, men at renovering ikke forventedes iværksat inden for de nærmeste år medmindre fængslets bevillinger øgedes betydeligt. Direktoratet oplyste at der ikke var noget der tydede på at

driftsbevillingerne til bygningsvedligeholdelse ville øges betydeligt i de kommende år, og at isoleringen derfor ville blive udført i takt med den almindelige vedligeholdelse.

På tidspunktet for inspektionen den 28. februar 2006 havde fængslet (netop) fået renoveret facaderne på fire af belægningsafdelingerne, men manglede fortsat facaderne på afdeling 1 og 6 som forventedes færdiggjort inden udgangen af 2006. Denne renovering omfatter også isolering af væggene og opsætning af centralvarme. Radiatorer er blevet opsat under vinduet i de indsattes celler. Det fremgår af et brev af 10. februar 2006 som jeg modtog fra direktoratet forud for inspektionen, at fængslet i 2006 får tilført (ekstra) 0,5 mio. kroner til medfinansiering af den endelige del af facaderenoveringen og centralvarmeanlæg i belægningsbygningen.

Siden inspektionen i 1994 er der også i øvrigt sket renovering af fængslet i et vist omfang, men vedligeholdelsen er ikke (længere) god og har efter det af fængslet oplyste mest karakter af reparationer eller nødløsninger.

Under inspektionen bemærkede jeg at (også) administrationsbygningen udvendigt er i en dårlig vedligeholdelsesmæssig stand. Der er sorte aflejringer langs murerne og flere steder splintrer træet langs vinduerne. I bygningssynsrapporten fra et bygningssyn den 10. januar 2006 er udskiftning af (i alt 54) vinduer i administrationsbygningen og renovering af facaden på denne bygning nævnt med henholdsvis prioritet 4 og 2. Det er i rapporten bemærket at udvendige bygningsdele bør prioriteres højest ved vurdering af behovet for vedligeholdelse. Det blev under inspektionen oplyst at bygningssynsrapporterne alene har karakter af anbefalinger.

Med hensyn til udvendig vedligeholdelse fremgår det i øvrigt bl.a. af bygningsrapporten at der på belægningsafdelingerne som prioritet 1 skal ske udskiftning af tagpap mv. og fire glasfacadepartier i fællesrum.

Ved inspektionen bemærkede jeg også tegn på mug og svamp flere steder i fængslet. Under min samtale med det ene af de to par blev det, som også nævnt under pkt. 3.3., oplyst at baderummene kort tid før min inspektion var blevet rengjorte for skimmelsvamp. Under inspektionen oplyste fængselsinspektøren at (bl.a.) afdelingernes toiletter og baderum ikke har været gennemgribende renoveret i de 30 år som fængslet har eksisteret. Toilet- og baderum er nærmere omtalt nedenfor under pkt. 3.3.

Under mit møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget fik jeg oplyst at der er stor utilfredshed med fængslets vedligeholdelsesstand. Fængslet bemærkede at den dårlige vedligeholdelsesstand må ses i sammenhæng med det forhold at Statsfængslet i Ringe ikke har egne bygningsværkmestre, men har fælles vedligeholdelse og værk mestre med Statsfængslet i Nyborg. Statsfængslet har intet at udsætte på Statsfængslet i Nyborgs bygningsværkmestre eller Statsfængslet i Nyborgs behandling af fængslet, men har et stort ønske om at få egne bygningsværkmestre (maler og tømrer) til udførelse af den daglige vedligeholdelse af fængslet. Som strukturen er i dag skal fængslet hver gang der er behov for at få udført en vedligeholdelsesopgave, kontakte Statsfængslet i Nyborg for at få udført opgaven. Det synes fængslet sådan set også er i orden når der er tale om større vedligeholdelsesopgaver, men ikke når det drejer sig om den daglige vedligeholdelse (som ikke omfattes af bygningssynsrapporterne vedrørende fængslet). Fængslet nævnte i den forbindelse at det fx har forebyggende betydning at graffiti fjernes med det samme, og at fængslet derfor selv – dvs. fængselsfunktionærer og fængslets træuddannede værk mester – foretager daglig vedligeholdelse i det omfang det er muligt. Der kan imidlertid gå lang tid før noget bliver repareret, og det arbejde fængslet udfører, har som nævnt alene karakter af nødvendige reparationer og ikke egentlig vedligeholdelse. Fængslet oplyste at Statsfængslet i Ringe vist er det eneste fængsel der ikke har egne bygningsværkmestre, og at det nok skyldes at man da fængslet blev opført, ikke mente at der var behov herfor fordi fængslet var nyt. Nu hvor fængslet er 30 år gammelt, er der imidlertid mange ting der trænger til istandsættelse eller udskiftning. Foruden toilet- og baderum nævnte fængslet afdelingskøkkener der stadig har de samme køkkenelementer, jf. i øvrigt pkt. 3.4. hvor køkkenerne er omtalt nærmere.

Fængslet oplyste at fængslet dagen før min inspektion havde haft møde med direktoratet om dette forhold.

Jeg anmoder direktoratet om at underrette mig om hvad dette møde har givet anledning til.

Seks af belægningsafdelingerne udgår fra en lang fællesgang som tænder på en kam, mens den sidste belægningsafdeling, kontraktfængselsafdelingen, er separat beliggende i røde barakker. Ved ombudsmandens inspektion i 1994 var kontraktfængselsafdelingen – der på det tidspunkt var relativ ny og endnu kun et forsøg – beliggende der hvor ungeafdelingen nu ligger. Parallelt med fællesgangen og fortil i fængslet ligger administrationsbygningen som er forbundet med en bygning med en lille kirke og en festsal. Administrationsbygningen og fællesgangen er forbundet med to gange. I den ene af disse gange ligger isolationsafdelingen og besøgsafdelingen, og i den anden gang personalets frokoststue og et møderum.

Alle afdelingerne indeholder stuer (celler) til de indsatte, et fælles spise- og opholdsrum, yderligere et opholdsrum, køkken, personale-/vagtværrelse og et bade- og toiletrum hvor der tillige er opstillet vaskemaskine og tørretumbler.

Til hver afdeling hører der en (gård)have hvor den indsatte frit kan gå ud indtil mørkets frembrud (dog senest kl. 20.45, og er det mørkt før kl. 16.30 er der mulighed for 1 times ophold i tiden mellem kl. 15.30 – 18.00). En alarm aktiveres hvis den indsatte krydser en særlig grænse (gavlene for enden af gårdhaverne som ligger mellem de enkelte afdelinger).

På den modsatte side af fællesgangen i hovedbygningen er der bl.a. læge- og tandlægeklinikker, undervisningslokaler til brug for afholdelse af kurser i cognitive skills og anger management, et bibliotek, et kvindeværksted, en netcafé, et vaskeri (til vask af fængslets vasketøj), et solarium og en købmandsbutik.

Afdelingerne er forskellige i vedligeholdelsesstand. Afdeling 4 var nymalet (i august 2005), men væggene var allerede skæmmet af mærker, og på afdeling 3 var de indsatte i gang med at male gangen og stuerne. De enkelte afdelinger er malet/males i forskellige farver efter et nyt farvekoncept som fængslets arkitekt står bag.

Det ses tydeligt at det ikke er en uddannet maler, men fængslet selv (indsatte) der har stået for maling af mange af lokalerne.

Gulvbelægningen – som i flere fællesrum består af filt – er i en dårlig stand. Det gælder bl.a. på afdeling 1 og 4. I bygningssynsrapporten vedrørende bygningssynet den 10. januar 2006 og i en oversigt af 6. december 2005 er nævnt diverse linoleumsarbejder i (bl.a.) gang og celler på belægningsafdelingerne som ifølge bygningssynsrapporten har prioritet 2. Ifølge rapporten vil det koste i alt 700.000 kr., og der vil, så vidt jeg forstår ud fra oversigten, blive anvendt 125.000 kr. hertil i 2006. Ved min besigtigelse af ungeafdelingen blev det nævnt at der var planer om renovering af gulvbelægningen på denne afdeling.

Jeg anmoder fængslet om at oplyse nærmere om disse planer og planerne med hensyn til renovering af gulvbelægningen andre steder hvor det er tiltrængt, herunder hvornår arbejdet forventes udført.

Møblementet i fællesrummene består for det meste af møbler som er købt brugte. Møblementet er således forskelligt fra afdeling til afdeling og er også i varierende stand. Der er ligeledes forskel på omfanget af udsmykning, rengøringsstandard og ryddeligheden på de enkelte afdelinger. Der var meget rodet på ungeafdelingen og en pæn orden på kvindeafdelingen.

Om vedligeholdelsesstanden mv. af fængslets lokaliteter henviser jeg i øvrigt til de enkelte afsnit nedenfor.

3.1. Stuerne

Der blev under inspektionen besigtiget stuer på samtlige afdelinger. Stuerne på belægningsafdelingerne i hovedbygningen er 7-8 m² og er møbleret med kriminalforsorgens standardmøblement (briks, sengebord, klædeskab, stol, bord, vægreol). Alle stuer har endvidere vask med hylde og spejl, køle-/fryseskab

og fælles antennestik. De fleste indsatte har musikanlæg og/eller tv på stuen. Der er et vindue uden tremmer og ved siden af dette et vindue med et gitter for som den indsatte selv kan åbne.

På kontraktfængselsafdelingen er nogle af stuerne større.

Stuerne har et kaldeanlæg som grundet dets placering gør det svært tilgængeligt. På en besigtiget stue i ungeafdelingen var kaldeanlægget eksempelvis placeret oven på en vægreol i hjørnet af stuen ca. 20 cm under loftet. På en stue i afdeling 4 sad kaldeanlægget helt oppe under loftet. Kaldeanlæggene kan derfor være svære at nå, særligt hvis den indsatte får et ildebefindende.

Under mødet med talsmændene blev der fremsat ønske om flytning af kaldeanlæggene. Jeg forelagde ønsket for fængselsinspektøren der var bekendt med problemet. Hun fortalte at ledningerne ved en fejl i forbindelse med monteringen var blevet afkortet, og at fængslet havde bedt om at få kaldeanlæggene flyttet. Det er ikke fængslet selv der skal/kan ordne dette da denne opgave hører under bygningsværkme-steren i Statsfængslet i Nyborg.

I forbindelse med mit svar til talsmændene anmodede jeg fængslet om at underrette mig om hvad der videre skete i anledning af fængslets anmodning om at få kaldeanlæggene flyttet. I brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst at flytning af kaldeanlæggene er påbegyndt, men endnu ikke tilendebragt.

Jeg har noteret mig det oplyste.

På kontraktfængselsafdelingen besigtigede jeg en (relativ stor) stue som var personligt indrettet og meget ryddelig.

På afdeling 6 (ungeafdelingen) besigtigede jeg en stue der var nymalet. Det blev ved denne besigtigelse oplyst at der sker malermæssig istandsættelse af stuerne når der kommer en ny indsat. På afdeling 5, den stoffrie afdeling, besigtigede jeg en stue hvor den indsatte havde opsat et gardin vandret over den underste del af vinduet for at dæmme op for de mandlige indsatte indkig fra nabofløj (afdeling 4). På afdeling 4 og 3 som begge er afdelinger for unge mænd, besigtigede jeg i alt to stuer. I en af stuerne var der på den ene væg tegnet med rød sprittusch. Den indsatte oplyste at tegningen havde eksisteret i de mere end to år som han havde været indsat i fængslet. På afdeling 2 (kvindefdelingen) så jeg en stue som var personligt indrettet.

På afdeling 1, den beskyttede afdeling, gjorde en indsat opmærksom på at ydermuren er meget kold. Vinduet med risten for som den indsatte selv kan åbne, gabte desuden ca. 1 cm hvilket betød at den indsatte havde det koldt på sin stue om vinteren til trods for at radiatoren konsekvent var tændt på maksimum. Denne afdeling havde som nævnt endnu ikke fået udført facaderenovering, men ville få det udført i løbet af 2006.

På denne baggrund og da facaderenoveringen foruden isolering (og opsætning af radiatorer foran vinduet) omfatter renovering af vinduer, har jeg ikke grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold.

Vedligeholdelsesstanden af de stuer som jeg besigtigede, giver mig (i øvrigt) ikke anledning til bemærkninger.

Standarden af møblementet på de stuer som jeg besigtigede, varierede, men giver mig ikke anledning til bemærkninger. Fra min behandling af en sag som jeg i sin tid rejste af egen drift over for direktoratet, er jeg bekendt med fængslernes planer for udskiftning af celleinventar, herunder Statsfængslet i Ringes plan af 15. november 2004. Det fremgår heraf at der fra 2005 årligt budgetteres med genanskaffelse af celleinventar for ca. 140.000 kr., og at udskiftning af alt inventaret i en stue koster ca. 9.400 kr.

3.2. Gangarealerne

Den store fællesgang der forbinder seks af afdelingerne, er bred og lang. Den ene væg består af røde mursten mens den anden væg er hvidmalet og brydes af indgangene til afdelingerne. Murstensvæggen er bar. På modsatte side er ophængt flere malerier og skulpturelle værker som er lavet af indsatte. Der

er en del planter på gulvet. Desuden er der opstillet store askebægre med jævne mellemrum langs hele gangen. Loftet består af grå betonspærre som er placeret med ca. fem meters mellemrum. Imellem betonspærreerne er der et hvidt plankeloft og loftsmonterede lamper. Loftet har mange ovenlysvinduer hvilket gør gangen lys. Jeg bemærkede at loftet har mange huller efter stød. Der er sorte pletter og flere steder er en enkelt planke revet løs. Flere steder er isoleringens sorte skumgummi faldet ned og stritter således ud mellem loftet og murstensvæggen.

Jeg anmoder om oplysninger om eventuelle planer for istandsættelse af loftet i fællesgangen.

Hver afdeling, bortset fra kontraktfængselsafdelingen, er indrettet med to opholdsstuer hvoraf den ene ligger ved indgangen til afdelingen og er i kombination med et åbent køkken. For enden af denne opholdsstue er en smal gang hvorfra der til begge sider er adgang til stuerne. Der er lysindfald fra et vindue på endevæggen. Gangarealerne som blev besøgt på alle afdelingerne, fremstår en smule mørke.

Gangen på afdeling 4 var som tidligere nævnt nymalet, mens afdeling 3 var i færd med at blive malet.

På afdeling 4 var gulvet beskidt, og overalt var der meget spindelvæv.

Jeg har ellers ingen bemærkninger til gangarealerne.

3.3. Bade- og toiletfaciliteter

På hver afdeling er der adgang til bade- og toiletfaciliteter. Under inspektionen besøgte jeg samtlige bade- og toiletrum.

Hver afdeling i hovedbygningen har tre toiletter og et baderum med to brusere og to håndvaske med spejl. I et forrum er der vaskemaskine og tørretumbler.

Fælles for toilet- og baderummene i hovedbygningen med undtagelse af afdeling 3 er at der på baderummene er fliser på væggene indtil ca. 1 meter fra loftet. På afdeling 3 går fliserne hele vejen op til loftet.

På kontraktfængselsafdelingen er bade- og toiletforholdene nyrenoverede og i god stand.

Jeg fik som tidligere nævnt oplyst at toilet- og baderum i belægningsafdelingerne i hovedbygningen, ikke er blevet renoveret i de 30 år fængslet har eksisteret hvilket også tydeligt fremgik. Alle steder er fliser og rør meget tilkalkede. På de baderum hvor fliserne ikke når op til loftet, er væggene i dårlig stand. Malingen er skallet af, og flere steder er der huller i væggene. I kanterne mellem væg og loft og mellem væg og gulv er der tydelige mærker af fugt og mug. På afdeling 5 er gulvet gået delvist i stykker.

Bade- og toiletforholdene på afdeling 3 skiller sig ud ved at være i pænere stand end på de øvrige afdelinger.

I baderummene er der oppe under loftet i højre side små aflange vinduer, og i loftet er der loftkupler i mat glas. Vinduerne var meget beskidte, og kun en begrænset mængde lys trængte igennem.

Statsfængslet har i oplyst at (bl.a.) loftkuplerne og vinduerne rengøres efter en rengøringsplan som fængslet samtidig har vedlagt kopi af. Inspektøren har endvidere oplyst at såvel loftkupler som vinduer nu er rengjorte.

Ved min samtale med det ene af de to par oplyste de som tidligere nævnt at baderummene (på samtlige afdelinger) kort tid før min inspektion var blevet rengjorte for skimmelsvamp. Det var efter det oplyste sket på foranledning af en sygeplejerske idet nogle af de indsatte havde fået konstateret svamp på hænder og fødder.

Nyindretning af baderum på alle seks afdelinger er nævnt i bygningssynsrapporten som en prioritet 4. Det er i den forbindelse nævnt at det eventuelt kan ske med ét baderum pr. år.

Efter min opfattelse er baderummene i en sådan stand at der bør ske en fremskyndelse af arbejdet med nyindretning heraf. Jeg henstiller til fængslet og direktoratet at overveje dette og anmoder om underretning om hvad der videre sker vedrørende dette forhold.

For god ordens skyld bemærker jeg at jeg er opmærksom på at der ifølge oversigten fra den 6. december 2005 er afsat 65.000 kr. i 2006 til opsætning af radiatorer i "bad/opholdsstuer".

Jeg har noteret mig at vinduerne mv. er vasket efter inspektionen.

3.4. Køkken

Hver afdeling har et åbent velindrettet køkken (med to vaske). Jeg besøgte samtlige køkkener.

I de seks afdelinger i hovedbygningen er køkkenet ca. 14 m². Gulvet er belagt med røde fliser, og der er lysegrå fliser på væggene. Loftet er hvidt. Der er køkkenskabe af træ over og under køkkenbordene, og køkkenbordene er i aluminium. På afdeling 1 manglede lågerne som var taget af med henblik på renovering heraf. Frit i rummet står et komfur med to gange fire kogeplader, og der er to vægovne og en mikrobølgeovn. Som det fremgår af rapporten om inspektionen i 1994, var der kort tid før denne inspektion sket udskiftning af komfurer i køkkenerne. Malingen var skallet af komfurerne på flere afdelinger.

Generelt er køkkenerne meget nedslidte og trænger efter min opfattelse til at blive renoveret. Jeg har noteret mig at det af bygningssynsrapporten fremgår at udskiftning af køkkenerne på alle seks afdelinger i hovedbygningen er opført med prioritet 2. Jeg beder om oplysning om hvornår dette arbejde forventes udført.

Jeg har endvidere noteret mig at der på oversigten fra den 6. december 2005 figurerer et beløb til reparation og indkøb af hvidevarer. Jeg anmoder om oplysning om hvad det dækker over.

I hvert køkken er der et stort skraldestativ hvori der er hængt en gennemsigtig skraldepose. Det virkede ikke rart at man i køkkenerne havde frit udsyn til affaldet.

Jeg beder fængslet om at overveje at anvende uigennemsigtige skraldeposer, og jeg beder om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Køkkenet på kontraktfængselsafdelingen er anderledes end på de øvrige afdelinger. Her er køkkenet indrettet med et spisebord med plads til 12 personer. Over- og underskabe er grå. I køkkenets ene væg er der en dør ud til en hyggelig køkkenhave. Køkkenet er i meget fin stand, men det blev oplyst at det er for småt når alle indsatte (og to funktionærer som spiser sammen med de indsatte) opholder sig i rummet samtidig.

Talsmændene gjorde ved mødet opmærksom på at emhætterne over kogepladerne i køkkenerne i belægningsafdelingerne i hovedbygningen er meget beskidte, og at snavs og fedt løber ned i maden ved tilberedning. Under den afsluttende samtale blev det oplyst at fængslet ikke selv står for reparation af emhætter, men at der udfærdiges en reparationsrapport som sendes til Statsfængslet i Nyborg.

Da det ikke stod mig klart om det skulle forstås sådan at også rengøringen af de af talsmændene nævnte forhold, henhører under Statsfængslet i Nyborg, bad jeg i forbindelse med mit svar til talsmændene fængslet om nærmere oplysninger herom. I brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst at afsnittenes emhætter er store metalkasser der kan rengøres, men at der på grund af husets konstruktion ikke er adgang til det spirorør der sidder øverst i kassen med forbindelse til ventilatoren på taget. Fængslet er opmærksomt på problemet med rengøring af dette rør og har anmodet teknisk afdeling i Statsfængslet i Nyborg om at finde en løsning. Fængslet har videre oplyst at fængslet har besluttet at lægge et filter ind i emhætten med henblik på afhjælpning af problemet og har bedt teknisk afdeling i Statsfængslet i Nyborg om at konstruere dette filter.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om underretning om resultatet af fængslets henvendelse til teknisk afdeling i Statsfængslet i Nyborg vedrørende disse forhold.

3.5. Opholds- og fritidslokaler

Der er på alle afdelinger opholds- og fritidsrum. I fængslets kælder er der desuden indrettet et motionsrum, og i en selvstændig bygning er der en sportshal med tilknyttet bokserum. Der er tillige en netcafé og et bibliotek.

På hver af afdelingerne beliggende i hovedbygningen er der adgang til to opholdsrum. Det ene opholdsrum ligger i forlængelse af det åbne køkken og er med spiseplads. Det andet opholdsrum er inddelt med en halv skillevæg. Der er i opholdsrummene mulighed for at se tv, spille forskellige spil, herunder billard eller bordfodbold mv. Det blev oplyst at tv-apparaterne alle blev udskiftet i forbindelse med ikrafttrædelsen af den nye genstandsbekendtgørelse i 2005. På afdeling 2 er der desuden indrettet motionsrum i den ene halvdel af den bagerste opholdsstue. På afdeling 5 var der legetøj i opholdsrummet, bl.a. en gyngestol. (Det var på denne afdeling at der på inspektionstidspunktet var et barn). Fra opholdsrummene er der adgang til en (gård)have.

På hver afdeling er der opsat en korttelefon. Telefonerne er – bortset fra på den beskyttede afdeling, ungeafdelingen og kontraktfængselsafdelingen – placeret i det ene opholdsrum mellem køkken og toilet og badeværelser. Talsmændene gjorde opmærksom på at der er meget larm i dette område, og at det derfor er svært at have en privat samtale, jf. pkt. 5.2.2.. Telefonen er skærmet af en halvåben boks. På de fleste afdelinger var telefonboksene ramponerede. Der er pillet i den læderbeklædte skærm således at der er åbent ind til skumgummien. Særligt telefonboksen på afdeling 3 var i meget dårlig stand.

Jeg henviser til det anførte under pkt. 5.2.2.

På afdeling 5 bemærkede jeg at sammenføjerne i loftet flere steder gaber, og at der er skjolder i loftet. Væggene i det ene opholdsrum havde flere steder sorte mærker og mærker efter billardkøen.

Generelt gjorde opholdsrummet på denne afdeling ikke noget godt indtryk. Jeg anmoder om oplysning om eventuelle planer for reovering af dette rum.

Møblerne i afdelingernes opholdsrum er som tidligere nævnt af forskellig kvalitet. Der er ikke tale om kriminalforsorgens standardinventar, men om møbler som bliver købt brugte til de forskellige afdelinger. På afdeling 2 (kvindeafdelingen) var møblerne i pæn stand, der var rent, og der var mange grønne planter.

Fælleslokalerne på afdeling 2 gjorde et godt og velholdt indtryk.

Jeg anmoder om oplysning om de beløb der er til rådighed for de enkelte afdelinger, til indkøb (udskiftning) af inventar til fællesrummene.

Opholdsrummene i kontraktfængselsafdelingen adskiller sig fra de andre afdelinger, dels ved anderledes indretning af rummene, dels ved kvaliteten af møblerne og hjemlig indretning. I det første opholdsrum står to hjørnesofaer over for hinanden. Der er to sofaer hvorpå der stod blomster, og et blågrønt gulvtæppe. En lille krog af opholdsrummet er indrettet med hjørnesofa og sofa bord, stort og flot akvarium, et musik anlæg og masser af grønne planter.

De besøgte lokaler i kontraktfængselsafdelingen gjorde et rigtigt godt indtryk.

Sportshallen er beliggende i en bygning for sig uden for ringmuren, men forbundet med en ca. 70 meter lang betontunnel. Den er arkitektonisk flot. Hallen er indrettet med en håndboldbane i normal størrelse. At dømme ud fra banemarkeringerne er der også mulighed for at spille badminton, fodbold, hockey, tennis mv. Bag hvert mål er ophængt et net fra gulv til loft bag hvilket der er bænke til tilskuere. I tilknytning til sportshallen er der som nævnt et bokserum som jeg dog ikke besøgte ved denne inspektion.

Sportshallen gjorde et godt indtryk.

Motionsrummet i statsfængslets kælder er et stort lokale. Det er indrettet med mange forskellige træningsredskaber, primært til styrketræning. Væggene er flere steder beklædt med spejle. Der er normalt

en instruktør til stede når rummet benyttes. Ved anvendelse af tunge vægte er der altid en instruktør til stede, jf. i øvrigt pkt. 4.3.

På besigtigelsestidspunktet var mange indsatte i gang med at træne, og der blev spillet højt musik.

Motionsrummet gjorde et meget godt indtryk.

Fængslet har som tidligere nævnt også en teater-/festsal og en kirke som jeg ikke besøgte under denne inspektion. Det blev under inspektionen oplyst at festsalen er blevet renoveret.

Netcaféen blev heller ikke besøgt da den var optaget på tidspunktet for inspektionen til andet formål.

Biblioteket er beliggende ud til fællesgangen. Der er særlige åbningstider for hver afdeling. En bibliotekar fra det lokale bibliotek i Ringe er tilknyttet biblioteket. Lokalet er indrettet med gule metalreoler og metalkasser hvorpå bibliotekets bøger står i udlån. Desuden er der et skrivebord, to mindre borde og nogle stole. Lokalet var koldt, og der lugtede stærkt af røg. Radiatorerne var meget beskidte, og der var skrevet på endevæggens røde mursten.

Biblioteket gjorde et noget trist indtryk.

3.6. Gårdtursarealer

Til hver afdeling er der som tidligere nævnt en (større) gårdhave. Afdeling 6 har to gårdhaver placeret med en på hver side af afdelingen. Gårdhaverne fremstod hyggelige, årstiden taget i betragtning. I gårdhaven til afdeling 5 er der en lille legeplads til børn.

På kontraktfængselsafdelingen er der indrettet en køkkenhave. Det blev oplyst at denne mulighed foreligger for alle afdelinger.

Det til isolationsafdelingen knyttede gårdtursareal er kvadratisk. Gården er afgrænset af nogle cementsøjler der er opstillet med ca. 20 centimeters mellemrum. Der er altså ikke tale om en fast mur. Søjlerne skræner således at de giver mulighed for udkig hvis man går mod uret rundt i gården. Den indsatte har på den måde ikke fornemmelsen af at være lukket helt inde i den lille gård. På den mur der vender mod legepladsen er der dog opsat plader. I gården er opsat en bæk og et bord. Udgangen til gården er overdækket således at det er muligt at stå i læ for regn og sne. Der var skrevet meget på væggene under denne overdækning.

Udover de til afdelingerne knyttede gårdarealer er der et stort fællesareal med bl.a. volleyball-bane, fodboldbane samt borde og bænke.

Gårdtursarealerne og fællesarealet gav i sin helhed et godt indtryk.

3.7. Besøgslokaler

Besøgsafdelingen er beliggende under isolationsafdelingen med direkte udgang til haveareal fra selve besøgsrummene, jf. nedenfor. Ved indgangen til besøgsafdelingen er opsat en metaldetektor som de besøgende skal passere, og en bagagescanner.

Selve besøgsgangen er smal og virkede lidt grå og trist. Vægge og loft er hvidmalet, dørene indtil besøgsrummene er brune, og der er røde karme. Loftet var flere steder itu, og der var skrevet på det.

I den ene ende af gangen ligger et køkken som kan benyttes under besøgene. Der er el-kedel, kaffemaskine, mikrobølgeovn, vask og skabe med service mv.

Der findes desuden legetøj til børnene. Under min møde med talsmændene klagede de over at legetøjet i afdelingen er gammelt/gammeldags. Inspektøren oplyste under den afsluttende samtale at fængslet netop havde fået en bevilling på 2.500 kr. af Børnefonden til indkøb af nyt legetøj til besøgsafdelingen. På denne baggrund meddelte jeg talsmændene at jeg ikke foretog mig mere vedrørende dette forhold. (Jeg er bekendt med at direktoratet den 5. november 2004 har udsendt en skrivelse til kriminalforsorgens fængsler og arresthuse om forbedring af besøgsforholdene, og at det heri bl.a. er anført at der skal være et passende udvalg af legetøj der efter institutionens vurdering er egnet til at stimulere kontakten mellem den indsatte og den indsattes børn).

På besøgsgangen er der ni besøgsrum på almindelig stuestørrelse og et familierum. Jeg besigtigede fire besøgsrum og familierummet.

Familierummet er større end de øvrige besøgsrum. I et forrum er der et lille køkken og selve familierummet er indrettet med sofa (som kan slås ud til en seng), sofabord, børnebord, børnestole, et spisebord med fem stole, en reol, tv og legetøj. På væggene hænger der billeder rettet til både børn og voksne. Der er udgang til en gårdhave og sammen med nogle meget højt placerede vinduer i endevæggen, er dette eneste adgang for dagslys. Indsatte med besøg af egne børn har fortrinsret til familierummet, men hvis der ingen børn er på besøg, kan det benyttes til besøg uden børn.

Familierummet er en smule mørkt, men hyggeligt og i en pæn stand, og det gav et godt indtryk.

De øvrige besøgsrum er indrettet med en briks med betræk af læder eller vinyl, to små stole, et træbord, en vask og to hylder. Hyldeerne var på inspektionstidspunktet tomme, men jeg fik oplyst at der inden besøg lægges rene lagner og kondomer på hyldeerne. Betrækket på briksen var i flere tilfælde flænset. Vægge og loft er hvidmalede. Der er gardiner til at trække for. I nogle af rummene er der ingen udsmykning på væggene. En grøn lampe uden for døren indikerer om der er ledigt. Tilknyttet hvert rum er en lille terrasse hvor det dog ikke længere er tilladt de indsatte og deres besøgende at komme ud, jf. nærmere nedenfor. Foran terrasserne er der en legeplads.

Besøgsrummene bærer ikke præg af nogen form for hjemlig hygge. Der var desuden alle steder en stærk lugt af røg. På terrasserne var der mange cigaretskodder.

Talsmændene klagede over vedligeholdelsesstanden og møblementets standard i besøgsrummene. Talsmændene nævnte at de var bekendt med at en arkitekt havde set på forholdene, men bemærkede at der herefter ikke var sket noget.

Under inspektionen blev det oplyst at der var truffet beslutning om malermæssig istandsættelse af rummene (ved en maler udefra), og at renovering af besøgsrummene var det næste projekt som fængslet ville sætte i værk. I forbindelse med mit svar til talsmændene anmodede jeg fængslet om at oplyse hvornår arbejdet hermed forventedes at gå i gang, og i brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst at renovering af besøgsafdelingen er sendt i udbud.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder (fortsat) om at blive underrettet når arbejdet iværksættes. Endvidere beder jeg fængslet om at oplyse om renoveringen vil omfatte andet end maling af (selve) besøgsrummene, og i givet fald hvad. Det bemærkes at jeg er opmærksom på at nyt linoleum i bl.a. besøgsafdelingen er nævnt i bygningssynsrapporten med prioritet 3. Jeg går ud fra at fængslet i forbindelse med renoveringen vil overveje hvordan rummene kan få en mere venlig indretning, jf. besøgsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, og jeg beder om oplysning om resultatet af disse overvejelser.

Talsmændene klagede endvidere over rengøringsstanden i besøgsafdelingen som efter talsmændenes opfattelse er blevet ringere efter at rengøringen er overtaget af ISS. Talsmændene oplyste at det tidligere var indsatte fra kontraktfængselsafdelingen der stod for rengøringen af denne afdeling. Talsmændene oplyste desuden at der kun gøres rent en gang om ugen.

Jeg fik oplyst at lokalerne rengøres hver torsdag af ISS. I mit brev til talsmændene bemærkede jeg herefter at min besigtigelse af besøgsrummene (således) fandt sted inden der var blevet gjort rent efter at rummene sidst havde været benyttet, og at jeg derfor ikke havde mulighed for at udtale mig om rengøringsstandarden. På trods af at rummene endnu ikke var rengjorte efter sidste anvendelse, fremtrådte de efter min opfattelse generelt set i en rimelig ren stand på inspektionstidspunktet. Jeg bad dog om fængslets bemærkninger til talsmændenes klage og om at oplyse årsagen til at rengøringen er overladt til ISS. Jeg tilkendegav at jeg – når jeg havde modtaget fængslets svar – ville tage stilling til om jeg havde grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold.

I brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst at fængslet ophørte med ordningen med at kontraktfængselsafdelingen stod for rengøringen af besøgsrummene, på grund af talrige klager fra kontraktafdelingens

personale over for stor arbejdsbyrde. Fængslet har videre oplyst at fængslet ikke tidligere har modtaget klager over ISS's rengøring af lokalerne.

Jeg har ikke grundlag for at foretage mig noget i anledning af at fængslet med den anførte begrundelse ophørte med den tidligere ordning hvorefter kontraktfængselsafdelingen stod for rengøringen. Jeg går ud fra at fængslet vil gøre ISS bekendt med at der er klaget over rengøringsstandard, og at fængslet løbende vil tjekke standarden efter rengøring og påtale eventuelle mangler over for ISS.

Talsmændene klagede endvidere over at indsatte uden børn ikke længere har lov til at opholde sig udendørs under besøg.

Under inspektionen oplyste inspektøren at adgangen til ophold udendørs (på de små terrasser der er etableret udenfor de enkelte besøgsrum) var blevet inddraget som følge af konkret konstateret misbrug (indsmugling). Der er nu sat en kæde for døren så det stadig er muligt at åbne døren en smule (ca. 20 cm) og således få frisk luft ind i besøgsrummet.

I forbindelse med mit svar til talsmændene udtrykte jeg forståelse for talsmændenes ønske om på ny at kunne få adgang til udendørs ophold, men tilkendegav samtidigt at jeg ikke mener at have grundlag for at kritisere at fængslet har inddraget denne adgang på grund af den misbrug der har fundet sted. Jeg bemærkede dog samtidigt at jeg går ud fra at der ikke er tale om en permanent beslutning, og at fængslet således vil være indstillet på at overveje spørgsmålet på ny på et senere tidspunkt.

Talsmændene fremsatte under mødet ønske om et ekstra familierum og oplyste at dette var blevet lovet i to år. Under inspektionen oplyste inspektøren at dette ønske skal afvejes over for behovet for besøgsrum idet et ekstra familierum skulle etableres ved ombygning (nedlæggelse) af nogle af de øvrige besøgsrum. Fængslet har indtil videre vægtet hensynet til at kunne afvikle så mange besøg som muligt i højere end etablering af yderligere et større familierum. I mit brev til talsmændene udtrykte jeg forståelse for de indsatte ønske om at få et familierum mere, men tilkendegav samtidig at jeg på det foreliggende grundlag ikke mente at jeg havde grundlag for at kritisere den afvejning som fængslet har foretaget. Jeg bad dog om fængslets bemærkninger til det talsmændene har anført om at de indsatte skulle være "lovet" et familierum mere.

Fængslet har i brevet af 26. april 2006 afvist at have lovet oprettelse af et familierum mere. Fængslet har oplyst at talsmændenes ønske herom tidligere er blevet afvist med den begrundelse at det vil betyde nedlæggelse af besøgs kapacitet.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg henviser i øvrigt til pkt. 6.7. hvor fængslets besøgsordning er nærmere omtalt, og mit spørgsmål dette sted om besøgs kapaciteten.

3.8. Undervisningslokaler

Undervisningslokaler og lærerværelse er placeret i kælderetagen. Der er fire undervisningslokaler. I lærerværelset er opstillet seks computere, et tv og en reol.

Undervisningslokalerne er indrettet med computere, tavler og borde. I et af rummene er der desuden et køkken. I alle rummene er vinduerne placeret højt, men lysindfaldet er tilstrækkeligt. Rummene fremstår således ikke mørke. Væggene er malet lysegule og lofterne hvide.

På væggen på gangen bemærkede jeg fugtskjolder. Det blev oplyst at de formentlig skyldes enten nedsivende vand fra de baderum der er beliggende ovenover, eller tilstoppede tagrender.

Lokaler som på inspektionstidspunktet blev benyttet af den ene produktionsskole, skulle inddrages til undervisningslokaler, jf. pkt. 3.9.

Undervisningslokalerne gjorde et nogenlunde indtryk.

3.9. Arbejdspladser

Fængslets arbejdspladser omfatter et multiværksted hvor der aktuelt udføres montagearbejde og lettere træarbejde, vaskeri, rengøringshold, kvindearbejdsplads, depot, produktionsskoler og bygningsvedlige-

holdelse. Kontraktfængselsafdelingen og ungeafdelingen (afdeling 6) har deres egne arbejdspladser i henholdsvis en særskilt barak og på selve afdelingen.

Værkstedbygningen på 1600 m² rummer hovedparten af arbejdspladserne. Bygningen er placeret i tilknytning til sportshallen uden for ringmuren. Bygningen huser multiværkstedet, vaskeriet (som på tidspunktet for inspektionen var en ny arbejdsplads) og den ene af produktionsskolerne.

Fængslet vil gerne have overdækket lagergården til værkstedbygningen, og oplyste at der foreligger et projekt herom (til ca. 2 mio. kr.). Dette fremgår også af den tidligere nævnte oversigt af 6. december 2005.

Jeg anmoder om nærmere oplysninger om dette projekt.

Multiværkstedet har 550 m² til rådighed og tilsvarende indendørs lagerkapacitet. Multiværkstedet er udstyret med en række træmaskiner herunder lakanlæg.

Der var på inspektionstidspunktet tre produktionsskoler, og den ene af disse er som nævnt (nu) beliggende i værkstedbygningen. En af de andre er tilknyttet afdeling 1 og er beliggende i en barak ved denne afdeling. Den sidste er beliggende i hovedbygningen, men skulle lukkes inden for ganske kort tid og lokalerne inddrages til undervisningslokaler. Lokalerne bar præg af den kommende nedlægning.

Forholdene på arbejdspladserne giver mig ikke anledning til bemærkninger.

3.10. Butik

Fængslet har en købmandsbutik hvori de indsatte kan handle to gange om ugen. De indsatte handler afsnitsvis under ledsagelse af en funktionær. En rude adskiller købmanden og varerne fra de indsatte. Kun ved disken er der åbent ind til købmanden.

Vareudvalget er pænt. Jeg bemærkede at butikken har en glad smiley fra Fødevarerstyrelsens tilsyn.

3.11. Læge- og tandlægekonsultation

Under min inspektion besigtigede jeg lægekonsultationen, men ikke tandlægekonsultationen da denne var optaget af en patient.

Statsfængslet betjenes af en læge der har konsultation en gang ugentligt i fængslet. Der er desuden tilknyttet to sygeplejersker på fuld tid.

Lægekonsultationslokalet er indrettet som en klinik med briks, skrivebord og stole. Medicin- og journal-skabene er aflåste. Lokalet var nyrenoveret.

Udover at der var hul i betrækkene på stolene, gjorde lægekonsultationen et rigtigt godt indtryk.

3.12. Modtage- og sygeafdeling

For enden af den beskyttede afdeling (afdeling 1) er der en modtage- og sygeafdeling. Afdelingen har to sygeceller og tre modtageceller. Afdelingen er adskilt fra afdeling 1 med en skillevæg med et stort vindue og en dør ligeledes med et vindue. Cellerne er meget sparsomt indrettet. Den ene modtagecelle indeholder en briks og et sengebord med tv. Møblerne er generelt i dårlig stand.

Adgang til modtage- og sygeafdelingen sker gennem den beskyttede afdeling. Jeg beder fængslet om at oplyse hvorvidt nye indsatte eller syge indsatte gennemgang giver anledning til uro eller lignende for de indsatte i den beskyttede afdeling.

Efter min opfattelse trænger modtage- og sygeafdelingen til at blive renoveret. Jeg anmoder om oplysning om eventuelle planer herom (som ikke fremgår af bygningssynsrapporten, men som jeg går ud fra indgår i det anførte heri om renovering af belægningsafdelingerne). Jeg beder i den forbindelse fængslet om at oplyse nærmere om planerne for udskiftning af inventaret på disse stuer.

3.13. Isolationsceller

På isolationsafdelingen er der syv isolationsceller og en ventecelle. Isolationscellerne var alle i brug under min inspektion, men jeg besigtigede en af dem. Isolationscellen indeholder en fast briks med en løs

madras, fast sengelampe, en indkapslet radiator og et lille skrivebord. Desuden er der en stålvaske, støbt i en konsol og et spejl. En indsat var i gang med celledarbejde under besigtigelsen.

Jeg har ingen bemærkninger til indretningen og vedligeholdelsesstandarder af cellen, men syntes dog at der var koldt i cellen.

Fængslet har ikke haft nogen sikringscelle siden 1989. Jeg henviser til rapporten om inspektionen i december 1994 for uddybning heraf.

Ventecellen benyttes til indsatte som på grund af deres adfærd skal overføres til Statsfængslet i Nyborg med henblik på anbringelse i observations- eller sikringscelle, indtil der er mulighed for at køre vedkommende til Statsfængslet i Nyborg. Det blev oplyst at den anvendes meget sjældent.

Ventecellen er indrettet med en madras på gulvet og en indkapslet radiator. Rummet er ikke sikret mod selvmord. Jeg fik oplyst at såfremt en selvmordstruet indsat bliver anbragt i venterummet, er det under tilstedeværelse af en funktionær.

Ventecellen giver mig på denne baggrund ikke anledning til bemærkninger.

4. Arbejde, undervisning og fritid

4.1. Arbejde mv.

Fængslet har som det også fremgår af pkt. 3.9., følgende arbejdspladser: et multiværksted der aktuelt udfører lettere træarbejde og montagearbejde, rengøringshold, bygningsvedligehold, produktionsskoler, depot, vaskeri, en særskilt kvindearbejdsplads og særskilte arbejdspladser for de indsatte på kontraktfængselsafdelingen og ungeafdelingen. Der er oplysning om beskæftigelsesmulighederne i fængslets velkomstfolder/informationsfolder til nye indsatte. Indsatte kan tillige være beskæftiget med celledarbejde som udføres i isolationscellerne, men tilbud om celledarbejde gives ikke hvis der er ledige arbejdspladser som i stedet vil kunne tilbydes de indsatte. De enkelte arbejdspladser kan beskæftige mellem 4 og 16 indsatte.

På multiværkstedet som kan beskæftige 16 indsatte, er de indsatte beskæftiget med lettere træ- og montageopgaver. På inspektionstidspunktet blev der bl.a. fremstillet paller, samlet gear til cykler, pakket sweatere mv.

I vaskeriet – der er en ny arbejdsplads med plads til 6 indsatte – vasker og stryger de indsatte for private kunder via et firma. Dette er den eneste af fængslets arbejdspladser der giver overskud. Der var en god stemning under min besigtigelse af lokalet.

Produktionsskolerne beskæftiger hver seks indsatte. Den ene af de på inspektionstidspunktet tre produktionsskoler skal som tidligere nævnt lukkes inden for ganske kort tid og lokalerne inddrages til skolen (jf. pkt. 3.9.). Denne produktionsskole beskæftigede unge mandlige indsatte der ikke kan eller ikke vil være på nogle af de andre arbejdspladser. Den produktionsskole der ligger i en særskilt barak ved den beskyttede afdeling, beskæftiger udelukkende indsatte fra denne afdeling. Indsatte fra den beskyttede afdeling kan dog – i modsætning til de indsatte i kontraktfængselsafdelingen og ungeafdelingen – godt være beskæftiget på en af fængslets øvrige arbejdspladser. På denne produktionsskole er de indsatte beskæftiget med forskelligt træarbejde mv. På den sidste produktionsskole der (nu) ligger i den store værkstedsbygning, består arbejdet i at fremstille havelåger, lysestager (på inspektionstidspunktet bl.a. store stager til kirker), grill, rygeovne mv. i metal.

Produktionsskolerne er etableret for at tilgodese indsatte der ikke har nogen arbejdsmæssig erfaring og kun få skolekundskaber. Hovedformålet er at give de indsatte elementære skolekundskaber og arbejdsmæssig erfaring hvorfor undervisning og praktisk arbejde er kombineret.

På kvindearbejdspladsen som kan beskæftige fem indsatte, er de indsatte beskæftiget med forskelligt hobbybetonet arbejde herunder syning, maling af billeder mv. På inspektionstidspunktet blev der arbejdet med filt, og der var netop igangsat en ny produktion med fremstilling af forskellige ting i glas (fade, skåle

mv.) – en proces der tager tre dage. Der var indkøbt en ny glasovn til dette formål. Det blev oplyst at de indsatte selv betaler for materialer. Det fremgår af fængslets interne regler (afsnit V, nr. 1) at indsatte kan købe hobbyartikler og ting de selv har lavet i arbejdstiden, efter aftale med personalet, og at betaling sker efter aftale med hobbyværkstedet eller arbejdspladsen med penge optjent i fængslet eller indsat på den indsattes konto for opsparede eller tilsendte penge.

De indsatte på kontraktfængselsafdelingen og ungeafdelingen er som nævnt ikke beskæftiget på et af værkstederne, men på afdelingen henholdsvis i en selvstændig barak og i et særligt værksted på afdelingen. Beskæftigelsen i barakken omfattede på inspektionstidspunktet plastikholdere til blomster/stiklinger. På værkstedet i ungeafdelingen blev der på inspektionstidspunktet samlet ledninger, men de unge har også mulighed for at lave forskellige ting i fx gips. Det blev oplyst at de unge kan lave hobbybetonede aktiviteter i værkstedet når der ikke er noget arbejde at tilbyde dem. Afdelingen er en behandlingsafdeling med aktivitetspligt. Der er ikke faste tider for arbejde, skole mv.

I kælderen under belægningsafdelingen er desuden et værksted hvor der sorteres klude, og hvor nogle kvindelige indsatte syr og reparerer småting. Det blev oplyst at der dog ikke er tale om en egentlig kvindearbejdsplads. Det blev endvidere oplyst at der er en god stemning i værkstedet.

I kælderen er tillige en arbejdsplads med plads til 4 indsatte der varetager vedligeholdelsesopgaver i fængslet suppleret med opgaver som fx flagknopper og samling af taburetter.

Fængslet skal ifølge resultatkontrakten med direktoratet have en beskæftigelsesgrad på mindst 90 % (målt i forhold til den faktiske belægning). Det blev oplyst at beskæftigelsessituationen i fængslet det sidste halve års tid forud for inspektionen havde været god.

Under mit møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget blev det oplyst at fængslet var i færd med at omlægge beskæftigelsen i fængslet. Der skulle ske en opprioritering af skolen. Fængslet rejste det principielle spørgsmål om beskæftigelsen i fængslerne bør være produktionsorienteret med krav om at beskæftigelsen økonomisk skal løbe rundt. Dette krav kan Statsfængslet i Ringe ikke opfylde bl.a. fordi fængslet har mange unge som aldrig har været på arbejdsmarkedet før. Fængslet har således et underskud på 1,2 millioner kroner (det højst tilladte) og modtager derfor reelt dette beløb i tilskud til beskæftigelsen. Fængslet savner en overvejelse/drøftelse af om det er rigtigt at beskæftigelsen skal være produktionsorienteret. Fængslet mener at fængslet kan bruge de 1,2 millioner kroner bedre, fx til undervisning i bred forstand, herunder også undervisning om kulturelle og adfærdsmæssige forhold. Som nævnt var det besluttet at opprioritere den almindelige (boglige) undervisning i fængslet.

Samme spørgsmål blev rejst under min inspektion af Statsfængslet Renbæk den 8. februar 2001. I rapporten om denne inspektion noterede jeg mig de dengang nye regler i straffuldbyrdsloven der trådte i kraft den 1. juli 2001, og at der var nedsat et beskæftigelsesudvalg der skulle overveje behovet for en tilpasning af beskæftigelsen af bl.a. de indsatte til den udvikling der er sket i samfundet, og til det klientel som kriminalforsorgen modtager.

Dette beskæftigelsesudvalg afgav indstilling den 22. oktober 2002. Udvalget skulle komme med forslag til en styrket behandlingsindsats i bredeste forstand over for de indsatte og klienterne inden for områderne uddannelse, arbejde, fritidsaktiviteter, behandlingsprogrammer mv. I sagen vedrørende min inspektion af Statsfængslet Renbæk har direktoratet i brev af 29. juni 2004 oplyst at udvalgets forslag kun i mindre grad er blevet tilgodeset i flerårsaftalen for perioden 2004-2007, og at hovedparten af forslagene derfor må gennemføres i takt med at der kan findes ressourcer hertil inden for det almindelige budget. Den 11. april 2005 blev der afholdt en temadag om gennemførelse af forslagene i betænkningen, og i brev af 13. juni 2005 har direktoratet orienteret mig nærmere om forløbet og indholdet af denne temadag.

Jeg har forståelse for de synspunkter som fængslet har fremført om beskæftigelsen af de indsatte (og som direktoratet også er bekendt med), men som nævnt under inspektionen mener jeg ikke at jeg har

grundlag for at beskæftige mig med dette spørgsmål hverken i relation til min inspektion af Statsfængslet i Ringe eller mere generelt.

Jeg har ingen bemærkninger til (arten af) de arbejdstilbud som findes i Statsfængslet i Ringe. Jeg har noteret mig den ændring der vil ske ved nedlæggelse af en af produktionskolerne til fordel for en opprioritering af undervisningen.

Aflønning sker ved timeløn og med mulighed for bonus. Under mit møde med talsmændene klagede de over at der i snedkeriet gives bonus på usagligt grundlag. Talsmændene præciserede ikke dette nærmere.

Jeg videresendte klagen til fængslet og bad om underretning om fængslets svar. I brevet af 26. april 2006 har fængslet henvist til et vedlagt svar til talsmændene. Det fremgår heraf at fællestalsmanden over for fængslet har oplyst at det er opfattelsen at alle indsatte i snedkeriet får udbetalt bonus. Fængslet har oplyst at det ikke er rigtigt, men at indsatte i snedkeriet efter beskæftigelsesbekendtgørelsens § 12 har mulighed for at optjene bonus sideløbende med udbetaling af anden løn. Ved en ekstraordinær stor indsats kan indsatte der modtager bonus, således få udbetalt en højere løn end indsatte der alene modtager grundbeløb og tillæg.

Efter den nævnte bestemmelse i beskæftigelsesbekendtgørelsen (nr. 372 af 17. maj 2001) kan institutionen indgå aftale med grupper af indsatte der er beskæftiget ved produktionsvirksomhed eller i ganske særlige tilfælde i økonomidriften, om timeforbruget for udførelsen af en given arbejdsopgave (§ 12, stk. 1). Bliver produktionstiden mindre end det aftalte timeforbrug, udbetaler institutionen et bonustillæg (stk. 2). Overstiger produktionstiden det aftalte, reduceres grundbeløbet tilsvarende (stk. 3).

Jeg har noteret mig det oplyste som ikke giver mig anledning til yderligere.

4.2. Undervisning

Al undervisning foregår som udgangspunkt på deltid, dvs. at de indsatte skal arbejde (i beskæftigelsestiden) når de ikke har timer i skolen. De indsatte der modtager undervisning, modtager normalt undervisning mellem 2 og 10 timer om ugen.

Statsfængslet i Ringe orienterer i fængslets informationsfolder til nyindsatte om muligheden for undervisning og hvilke niveauer og fag som undervisningen kan omfatte. Fængslet har to lærere tilknyttet skolen, men efter omlægninger og opprioritering af undervisningen, vil der samlet være ansat fire lærere i skolen suppleret med timelærere.

Undervisningstilbuddene omfatter ifølge informationsfolderen specialundervisning, dansk og engelsk for udlændinge, forberedende voksenundervisning i læsning og matematik (forberedelse til folkeskolens 9. klasse), almen voksenuddannelse (9. – 10. klasse) i fagene dansk, engelsk, matematik og edb, hf-enkeltfag med lærerstøtte hvormed der over en periode på 3-4 år kan tages hf-eksamen og eventuel videregående uddannelse som selvstudium. For at blive selvstuderende skal man læse på hf-niveau eller højere.

Fængslet tilbyder tillige adfærdskorrigerende kurser. Det drejer sig om det kognitive færdighedsprogram (cognitive skills), anger management og i begrænset omfang boosterprogrammet. De to førstnævnte kurser er omtalt i fængslets informationsfolder.

Der anvendes pc (uden internetadgang) i undervisningen. Såvel fængslet som talsmændene ønsker adgang til at anvende internettet i forbindelse med undervisningen. Efter aftale fremsendte fængslets undervisningsleder et notat herom til mig.

Det ovenfor nævnte beskæftigelsesudvalg har foreslået at der arbejdes på de sikkerhedsmæssige aspekter i forbindelse med de indsattes anvendelse af pc med internetadgang som led i undervisningen i de lukkede fængsler, jf. s. 27 og 76 i udvalgets betænkning.

Ombudsmanden har tidligere (i 2000) over for direktoratet rejst en sag af egen drift om adgangen for de indsatte i de lukkede fængsler til at anvende pc'er. Direktoratet har i denne sag senest i brev

af 7. marts 2006 oplyst at der arbejdes videre med en lempelse af anvendelsen af pc'er i de lukkede fængsler, og at spørgsmålet er overgået til direktoratets Sikkerhedsudvalg der vil afgive betænkning i sommeren 2006. Da udvalget også vil behandle spørgsmålet om internetadgang der ikke kun er relevant for de indsatte i Statsfængslet i Ringe, men også for indsatte i andre lukkede fængsler, og ombudsmanden allerede havde en sag hvori dette spørgsmål (nu) indgik, meddelte jeg talsmændene og fængslet at jeg ikke foretog mig mere vedrørende dette spørgsmål i relation til min inspektion af Statsfængslet i Ringe, men at jeg dog ville omtale spørgsmålet i rapporten om inspektionen af dette fængsel.

Talsmændene efterlyste desuden mere undervisning og henviste til at det med det antal timer der er til rådighed, er svært at gennemføre en uddannelse inden for en rimelig tid.

Under mit forudgående møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget blev det som tidligere nævnt oplyst at det var besluttet at opprioritere undervisningen ved tilførsel af en lærer mere og omlægning af timelærertimer således at der samlet vil være ansat fire faste lærere på skolen. I forbindelse med mit svar til talsmændene anmodede jeg fængslet om skriftligt at oplyse nærmere om denne opprioritering. I brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst at det er besluttet at udvide fængslets skole med en lærer og en gruppe fængselsfunktionærer. Fængselsfunktionærerne skal på skift varetage skolebetjentopgaver. Det blev videre oplyst at der er truffet beslutning om oprettelse af et selvstudierum med eget køkken med plads til seks indsatte, og at der skal indrettes et ekstra klasselokale.

Jeg har noteret mig det oplyste om opprioriteringen af undervisningen som skulle imødekomme talsmændenes ønske om mere undervisning. Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Talsmændene klagede endvidere over manglende vikardækning ved sygdom og andet fravær blandt lærerne. De oplyste at der er mange aflysninger, og at den manglende vikardækning indebærer at de indsatte ikke bliver forberedte godt nok til eksaminer. I den forbindelse nævnte de at der for tiden kun blev undervist i tre timer mod normalt seks timer om ugen i engelsk fordi vikaren for den pågældende lærer kun kunne undervise i tre timer om ugen.

Under den afsluttende samtale oplyste inspektøren at hun ville fremsende et notat om vikardækning. Jeg meddelte talsmændene at jeg ville tage stilling til om jeg havde grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold, når jeg havde modtaget dette notat.

Med brevet af 26. april 2006 har fængslet fremsendt et sådant notat (fra undervisningslederen). Heri er anført følgende:

”Skolen i Statsfængslet i Ringe har to fastansatte lærere og et antal timelærertimer til rådighed. I tilfælde af almindelig sygdom blandt timelærerne eller de faste lærere, aflyses deres timer. Det er ikke godt at aflyse timer, men hvis man i stedet valgte at bruge en del af timelærertimerne til vikardækning, ville det betyde, at der ville være det færre timer til planlagt undervisning. Et andet problem er, at det er meget vanskeligt at fungere som timelærer i et fængsel, da man ikke får det samme personkendskab som de fastansatte. Dette personkendskab er særdeles vigtigt her. Valgte skolen at dække løse vikartimer af timelærertimerne, ville vikaren skulle være at finde blandt de få ledige lærere, der er. Da vi vurderer meget nøje, hvilke lærere, vi kan bruge i fængslet og bruger meget tid på at gøre dem klar til opgaven, ville det ikke være sikkerhedsmæssigt forsvarligt at lade en ’tilfældig’ lærer gå ind som vikar i korte perioder.

Ved længerevarende sygdom laver vi en vikarordning som er sikkerheds- og undervisningsmæssig forsvarlig.”

Jeg har noteret mig det oplyste som – også i lyset af opprioriteringen af skolen – ikke giver mig grundlag for at foretage mig mere.

Talsmændene efterlyste også bedre støtte til selvstuderende. De oplyste at selvstuderende for sjældent har kontakt med en lærer og nævnte et eksempel hvor den indsatte først ville se læreren igen umiddelbart

før eksamen. De oplyste endvidere at den samme indsatte først havde fået sine bøger i det ene fag efter tre måneder.

Under den afsluttende samtale oplyste inspektøren at der i forbindelse med opprioriteringen af undervisningen ville komme en skolebetjent, som det vil være oplagt at benytte til opgaver som fx fremskaffelse af materiale. Som det fremgår af fængslets brev af 26. april 2006, vil denne funktion blive varetaget af fængselsfunktionærer på skift.

Jeg har noteret mig det oplyste om bistand til selvstuderende fra de fængselsfunktionærer der skal fungere som skolebetjent. Jeg har endvidere noteret mig det oplyste om det lokale der vil blive stillet til rådighed for selvstuderende, men beder fængslet om at oplyse nærmere om den lærerstøtte der ydes til selvstuderende, og hvorvidt opprioriteringen af undervisningen også vil få betydning for denne støtte.

Jeg anmoder desuden fængslet om at oplyse om der er venteliste til undervisning i fængslet.

4.3. Fritid

I den bygningsmæssige gennemgang under pkt. 3 er beskrevet nogle af mulighederne for fritidsaktiviteter i Statsfængslet i Ringe. Som det fremgår heraf, har de indsatte på de enkelte afdelinger mulighed for bl.a. at komme i sportshallen, i bokserum, i kondirum og i netcafé mv. Der er også mulighed for forskellige udendørsaktiviteter på navnlig det store udendørsareal. De indsatte har desuden adgang til biblioteket og til gudstjenester i kirken. Der er endvidere mulighed for et par gange om ugen at benytte værksted i fritiden til hobbyaktiviteter, og der arrangeres desuden forskellige arrangementer, herunder i fængslets teater-/festsal, jf. i øvrigt nedenfor. I fængslets informationsfolder oplyses der om hvilke aktiviteter der er mulighed for at deltage i, og om tilrettelæggelsen af fritidsaktiviteter, og de indsatte opfordres heri til at henvende sig til afdelingens fritidsmand (m/k) hvis de har gode idéer til **fritidsområdet**.

Indsatte der har tilladelse til uledsaget udgang, har endvidere mulighed for at deltage i ledsagede udflugter uden for fængslet, jf. fængslets interne regler afsnit IV, nr. 2a.

Fritiden tilrettelægges af et fritidsudvalg der består af en indsat fra hver afdeling og fængslets ungdomskonsulent. Udvalget udarbejder en fritidsplan, og planen for en uge ad gangen hænges op på afdelingernes opslagstavler hvorefter de indsatte frit kan deltage. Under inspektionen fik jeg udleveret en kopi af planen for uge 9. Aktiviteterne i denne uge omfattede grøn fritid, træning, café, aerobic for kvinder (i festsalen), film (også i festsalen), bibliotek, hobby samt boksning, fodbold, badminton og fri sport i hallen. Af planen fremgår det tillige at der i ulige uger er studiekreds for muslimske mænd i festsalen. Under inspektionen oplyste fængselsinspektøren at præsten tillige var begyndt at afholde studiekredse.

Fængslet har en fritidsklub der har til formål at øge fritidsaktiviteterne i fængslet. Det koster ifølge informationsfolderen 15 kr. om ugen at være medlem af fritidsklubben, og det fremgår tillige af folderen at beløbet automatisk bliver trukket fra den indsattes løn. Fængselsinspektøren har i brevet af 15. juni 2006 tilføjet at det gælder såfremt den indsatte ønsker at være medlem. Fritidsudvalget bestemmer hvad pengene skal bruges til. I informationsfolderen er nævnt banko, præmier i forbindelse med turneringer, arrangementer til jul og påske samt til sodavand og kage mv.

På baggrund af det som fængselsinspektøren har tilføjet i brevet af 15. juni 2006 må jeg forstå at de indsatte ikke er forpligtede til at være med i fritidsklubben. Da dette ikke fremgår af folderen, men det tværtimod heri fremstår som om den indsatte er forpligtet til at være medlem, henstiller jeg til fængslet at præcisere folderen på dette punkt. Jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

Talsmændene og det ene af de to par som jeg talte med, klagede over at der mangler aktiviteter for de indsatte der ikke interesserer sig for sport. De ønskede dog ikke at der skæres ned på sportsaktiviteterne. Konkret nævnte de muligheden for at anvende værkstederne i fritiden til hobbyaktiviteter. De bemærkede i den forbindelse at der var anvendt lige så mange penge til fyrværkeri nytårsaften som der anvendes til hobby på et helt år. De mener at nogle af de penge der bliver brugt til fx indkøb af fyrværkeri, burde anvendes til hobbyaktiviteter i stedet for.

Under den afsluttende samtale med ledelsen blev det oplyst at der er flere aktiviteter udover sport, fx netcaféen, banko, biograf, aerobic, make-up aftener (og andre lignende arrangementer specielt for kvinder) mv. Inspektøren oplyste at fængslet er opmærksomt på behovet for andre aktiviteter end sport. For så vidt angår hobbyaktiviteter, oplyste fængslet at en hobbyinstruktør var holdt op, og at hobbyaktiviteter er dyre fordi de indsatte selv skal betale materialerne. Det blev endvidere oplyst at værkstedet har åbent fire timer om ugen i fritiden fordelt med to timer ad gangen således at alle indsatte der ønsker det, har mulighed for at komme i værkstedet. Inspektøren bemærkede at fængslet er åbent for idéer til flere aktiviteter, og i mit svar til talsmændene henviste jeg dem til at benytte denne mulighed for at komme med idéer.

Træning med tunge vægte i kondirummet forudsætter at den indsatte er i besiddelse af et ”green card”. For at få det skal den indsatte indgå en aftale med fængslet om ikke at benytte doping og lade sig teste herfor. Hvis der konstateres misbrug, vil det resultere i karantæne.

Under træning i kondirummet er der som tidligere nævnt normalt en instruktør til stede, og altid hvis der trænes med tunge vægte.

Jeg har ingen bemærkninger til fængslets fritidstilbud som også omfatter tilbud om andre aktiviteter end sportsaktiviteter, herunder aktiviteter specielt til kvinderne. Jeg har i den forbindelse noteret mig at fængslet er opmærksomt på også at tilbyde andre aktiviteter end sport, og at de indsatte har mulighed for gennem fritidsudvalget at komme med idéer til (andre) aktiviteter hvilket de indsatte oplyses om i fængslets informationsfolder.

Jeg anmoder fængslet om at oplyse om der vil komme en ny hobbyinstruktør i stedet for den instruktør der var holdt op kort tid før inspektionen, og om det i så fald eventuelt vil kunne bevirke et udvidet tilbud om hobbyaktiviteter hvis de indsatte generelt set har et ønske herom.

Jeg har noteret mig at det i informationsfolderen er bemærket at det er en god idé at den indsatte fra starten er aktiv inden for de tilbud der nu passer den indsatte, og at fængslet under inspektionen oplyste at der bruges tid på at motivere de indsatte som ikke aktivt deltager i fritidsaktiviteter, til at deltage heri.

Spørgsmålet om fritidsaktiviteter er indgået i det ovennævnte af direktoratet nedsatte beskæftigelsesudvalgs arbejde, jf. omtalen heraf under pkt. 4.1.

5. Møde med talsmændene

...

5.1. Larm fra vogne

...

5.2. Telefonering

5.2.1. Takster mv.

Talsmændene klagede over at telefonordningen er meget dyr, og nævnte at det fx koster 2 kr. bare at løfte røret på telefonen. De afleverede kopi af papirer herom.

På mit møde tidligere på dagen med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget havde fængslet rejst samme spørgsmål og udleveret papirer herom, herunder kontrakten med TDC. Det blev i den forbindelse oplyst at spørgsmålet havde været rejst på et anstaltsledermøde, og at direktoratet ville nedsætte en arbejdsgruppe. Fængslet så gerne at behandlingen af spørgsmålet blev fremskyndet. Jeg er bekendt med at spørgsmålet har været drøftet på ny på et anstaltsledermøde som har fundet sted efter min inspektion.

...

Da dette spørgsmål ikke kun er relevant for de indsatte i Statsfængslet i Ringe, men også for indsatte i andre (lukkede) fængsler, har jeg udskilt spørgsmålet til en særskilt sag. Jeg har i denne sag bedt direktoratet om at underrette mig om det videre arbejde i den nævnte arbejdsgruppe og i den forbindelse

henledt direktoratets opmærksomhed på Statsfængslet i Ringes ønske om at behandlingen af spørgsmålet fremskyndes.

5.2.2. Støj mv.

Talsmændene klagede desuden over at det på grund af støj omkring telefonboksen på afdelingerne ikke er muligt at høre hvad der bliver sagt. De oplyste at der havde været en tekniker, men at det ikke havde været muligt at finde en løsning på problemet. De oplyste desuden at fængslet ville undersøge mulighederne for at anvende en bærbar telefon i stedet og oplyste at opkald til udlandet allerede foregår fra en sådan telefon som de indsatte får med ind på stuen.

Under min rundgang på afdelingerne besigtigede jeg også telefonboksene. Der er tale om telefonbokse som kun er afskærmet for oven. Boksene er placeret i nærheden af vagtkontoret, døren til toilet og bad samt umiddelbart op ad køkkenet og spiseafdelingen. De er således placeret et sted hvor der ofte er megen trafik, og hvor det således også er muligt at overheøre private samtaler.

Den afskærmning der findes på boksene er monteret med et lyddæmpende materiale (skumgummi med ”læder”overtræk) som imidlertid er kradset i stykker flere steder. Det blev af fængslet oplyst at det ikke havde været muligt at finde en bedre løsning til at mindske støjproblemet. Det blev i den forbindelse nævnt at boksene tidligere var lukkede, men at dørene blev udsat for hærværk.

Det blev senere oplyst at fængslet havde overvejelser om anskaffelse af (flere) bærbare telefoner til benyttelse af de indsatte i et vist omfang. I forbindelse med mit svar til talsmændene anmodede jeg fængslet om skriftligt at underrette mig nærmere om resultatet af disse overvejelser. I brevet af 26. april 2006 har fængslet oplyst følgende:

”... fængslet har to bærbare telefoner, der er tilknyttet afsnitstelefonerne på kvindeafdelingen og den stoffri afdeling. Telefonerne betjenes således, at personalet ringer op til et i forvejen godkendt nummer og overdrager herefter telefonen til den indsatte, der kan tage den med ned på sin stue. Der kan ikke ringes op den bærbare telefon. Telefonerne kan aflyttes fra kontoret af personalet.

Indsatte, der skal udvises og således har deres familie i udlandet har tilladelse til at benytte denne ordning. De indsatte betaler for telefonopringningen ved brug af global – one kort, en betalingsform, der er væsentlig billigere end brug af korttelefonerne. Fængslet har undersøgt mulighederne for at indføre en tilsvarende ordning på afsnit 3 og 4. To afsnit, hvor der tillige findes flere udenlandske indsatte. Når ordningen ikke umiddelbart indføres på disse afdelinger skyldes det, at det kræver oprettelsen af to yderligere udgående telefonleder. Oprettelsen af de to nødvendige telefonleder indgår i fængslets prioritering.

Fængslet vurderer ikke, at ordningen kan indføres for alle indsatte, da man derved ikke får den omsætning på afdelingernes korttelefoner, der forudsættes for at korttelefonordningen kan opretholdes.

Udover det økonomiske problem kræver telefonordningen, at telefonsamtalerne skal overheøres. Et forhold der ikke vil kunne gennemføres, hvis overheringen i videre omfang skal foregå fra afsnitskontorerne.”

Efter min opfattelse tilsiger lighedsbetragtninger at de udenlandske indsatte behandles ens i relation til muligheden for at ringe til deres familie i udlandet uanset på hvilket afsnit, de er placeret. Jeg har noteret mig at oprettelsen af de to telefonledninger der er nødvendige for at give de udenlandske indsatte på afsnit 3 og 4 samme mulighed som de udenlandske indsatte på afsnit 2 og 5, indgår i fængslets prioritering, og jeg går ud fra at fængslet i den forbindelse vil inddrage det jeg har anført om lighedsbetragtninger. Jeg anmoder om underretning om udfaldet af fængslets prioritering.

Jeg har endvidere noteret mig fængslets begrundelse for ikke at indføre ordningen med bærbare telefoner for alle indsatte. Da telefonordningen nu generelt behandles af den arbejdsgruppe som direktoratet har nedsat, jf. pkt. 5.2.1., foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold. Dog beder jeg fængslet om at uddybe det oplyste om at ”overhøring” ikke vil kunne gennemføres hvis det i videre omfang skal foregå fra afsnitskontorerne. Jeg beder i den forbindelse fængslet om at oplyse om telefonsamtaler fra

de bærbare telefoner på samme måde som samtaler fra korttelefonerne kan optages med henblik på efterfølgende kontrol ved aflytning, jf. telefonbekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 1.

5.2.3. Begrænsninger af opkald

...

5.3. Lægebetjeningen

5.3.1. Adgang til kvindelig læge

...

5.3.2. Udlevering af håndkøbsmedicin

...

5.4. Vask af privat tøj

5.4.1. Mug/svamp i vaskemaskinerne

...

5.4.2. Dosering

...

5.4.3. Vaskepulver

...

5.5. Pars muligheder for at sove sammen

...

5.6. Anvendelse af kontoen for tilsendt penge

...

5.7. Udlevering af genstande

Ved ovennævnte bekendtgørelse nr. 208 af 18. marts 2005 blev der i genstandsbekendtgørelsen indført regler hvorefter det ikke længere er tilladt de indsatte i de lukkede fængsler at få udleveret genstande der kræver tilslutning til el-net eller batterier. Der blev samtidig fastsat regler om adgangen for de indsatte til at købe eller leje nærmere angivne genstande. De indsatte var bl.a. utilfredse med at det ikke er muligt at få udleveret legetøj der kræver tilslutning til el-net eller batterier, og fremsatte desuden ønske om næsehårstrimmere.

Ifølge § 14 i genstandsbekendtgørelsen har de indsatte i de lukkede fængsler i det omfang det er praktisk muligt ret til gennem institutionen at købe hårtørre, hår- og skægtrimmer, barbermaskine og bordventilator.

Det fremgår endvidere af genstandsbekendtgørelsens § 25 at institutionen i rimeligt omfang skal medvirke til at indsatte kan købe daglige fornødenheder og købe eller leje andre ting, enten i institutionens butik eller ved bestilling hos institutionens leverandører. Det gælder dog naturligvis kun ting som det er tilladt de indsatte at have i fængslet.

Af genstandsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, fremgår det at institutionens leder eller den der bemyndiges dertil, kan tillade at en indsat får udleveret genstande der er omfattet af § 3, stk. 1, nr. 2 – dvs. andre genstande end de i nr. 1 udtrykkeligt nævnte (fjernsyn mv.) – hvis udlevering er begrundet i ganske særlige omstændigheder, herunder den indsattes sygdom, handicap eller lignende. Bestemmelsen vedrører udlevering i konkrete tilfælde og har som det fremgår af ordlyden et snævert anvendelsesområde, jf. også vejledningens pkt. 16.

Under inspektionen blev det oplyst at der er givet en generel dispensation fra forbudet i bekendtgørelsens § 3 til batteridrevne armbåndsure. Dette fremgår i øvrigt af fængslets interne regler (afsnit II, nr. 5 om udlevering og benyttelse af private ejendele).

Jeg videresendte ønsket om næsehårstrimmere til fængslet til besvarelse over for talsmændene, og meddelte at spørgsmålet om udlevering af legetøj der kræver tilslutning til el-net eller batterier, ville indgå i inspektionssagen.

I brevet af 25. april 2006 til talsmændene har fængslet oplyst at begge spørgsmål har været forelagt direktoratets juridiske kontor der har fastholdt at der ikke er mulighed for at købe næsehårstrimmere i de lukkede fængsler. For så vidt angår elektrisk legetøj har direktoratet oplyst at direktoratet ikke har bemærkninger til at små børn med lang opholdstid i fængslet får mulighed for at få udleveret et elektrisk stykke legetøj (efter en analogi af bekendtgørelsens § 3, stk. 2).

Jeg har noteret mig det oplyste.

6. Andre forhold

6.1. Talsmandsordning

Hver afdeling har mulighed for at vælge en talsmand. På tidspunktet for inspektionen var der ingen talsmand for ungeafdelingen.

Fængslet har udfærdiget interne regler om talsmandsordningen i fængslet, jf. afsnit I, nr. 2. Der er heri regler om alle de seks forhold som der efter § 8 i talsmandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 369 af 17. maj 2001 om gennemførelse af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner) er pligt til at fastsætte interne regler om.

Det fremgår endvidere af reglerne at talsmanden på ungeafdelingen ikke har mulighed for kontakt med de øvrige talsmænd, herunder fællestalsmanden. Denne regel er fastsat i medfør af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, hvorefter institutionens leder kan bestemme at talsmænd på afdelinger der har til formål af afsondre de dér placerede indsatte fra de øvrige indsatte i institutionen, ikke skal have mulighed for at have kontakt med de øvrige talsmænd, herunder fællestalsmanden.

Fængslet har desuden fastsat følgende regel:

”Talsmændene herunder fællestalsmanden har ikke ret til kontakt med en medindsat, jfr. talsmandsbekendtgørelsens § 5, når den medindsatte er

1. udelukket fra fællesskab efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 63 eller
2. anbragt i strafcelle efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 2.

Kontakt kan ske efter aftale med daglig leder.”

Efter talsmandsbekendtgørelsens § 5 som der henvises til, kan institutionens leder, eller den der bemyndiges dertil, fastsætte begrænsninger i talsmandens, herunder en fællestalsmands, ret til kontakt med en medindsat i bl.a. de to nævnte situationer.

Der er som det fremgår af skrivelse nr. 74 af 16. maj 2001 om bekendtgørelsen, tale om at der ud fra en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde kan træffes afgørelse om begrænsning af talsmandens ret til kontakt med de medindsatte. Talsmændene har således også ret til kontakt med indsatte der er udelukket fra fællesskab eller anbragt i strafcelle, medmindre der efter en konkret vurdering træffes afgørelse om begrænsning i denne ret. Udgangspunktet er med andre ord det omvendte end hvad der fremgår af den interne regel, og § 5 er ikke en hjemmel til at fastsætte interne regler om adgangen til kontakt med medindsatte der er udelukket fra fællesskab eller anbragt i strafcelle, men en hjemmel til i konkrete tilfælde at træffe afgørelse om begrænsning i talsmandens ret til kontakt med en medindsat.

Jeg går på denne baggrund ud fra at fængslet enten vil slette denne regel eller præcisere den så den bliver i overensstemmelse med talsmandsbekendtgørelsens § 5.

Jeg beder om underretning når det er sket.

For så vidt angår talsmandsordningen tilkendegav talsmændene at der efter deres opfattelse ikke foretages en tilstrækkelig opfølgning på de spørgsmål der bringes op på talsmandsmøder.

Efter min opfattelse skal talsmænd have svar på alle de spørgsmål eller forhold der rejses over for ledelsen på talsmandsmøder, og ledelsen bør følge systematisk op på spørgsmål og forhold der ikke umiddelbart kan besvares/afklares. Idet jeg går ud fra at ledelsen er opmærksom herpå, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om opfølgning, ud over at gøre ledelsen bekendt med talsmændenes opfattelse.

6.2. Købmandsordningen

...

6.3. Euforiserende stoffer, alkohol og mobiltelefoner

6.4. Vold og trusler

...

6.5. Information af indsatte

...

6.6. Bøger og aviser

...

6.7. Besøg

Af de interne regler om besøg (afsnit IV, nr. 1) fremgår det bl.a. at de indsatte på ungeafdelingen og kontraktfængselsafdelingen kan have besøg på egen afdeling. For de øvrige indsatte foregår besøg normalt i besøgsafdelingen, enten i et af besøgslokalerne eller familierummet. Familierummet kan bestilles af besøgende der medbringer indsattes egne børn, men hvis ingen indsatte har besøg af egne børn, kan besøgsvagten efter en konkret vurdering tillige give andre tilladelse til at benytte dette rum. Besøg af familiemedlemmer prioriteres. Legepladsen kan som tidligere nævnt benyttes af indsatte og deres egne børn under 15 år, uanset om besøg foregår i familierummet eller i et af de øvrige besøgsrum.

Det er ikke tilladt at opholde sig på besøgsgangen under afvikling af besøg. Der er adgang til toilet og køkkenet ved henvendelse til personalet.

To indsatte kan få tilladelse til sammen at have besøg med gæster udefra.

Besøg kan finde sted én gang om ugen, normalt lørdag eller søn- eller helligdag mellem kl. 9.30 og 16.00. Med hensyn til varigheden er det anført at besøgstiden ikke må være kortere end 1 time og så vidt muligt skal være af to timers varighed (jf. straffuldbyrdelseslovens § 51, stk. 1), men der kan træffes afgørelse om forlænget besøgstid hvis lokaleforholdene går det muligt. Forlænget besøgstid kan bestilles på besøgsdagen eller fredag efter kl. 18.00 (hvor tidspunktet for bestilling af besøg slutter).

Ved inspektionen i 1994 blev det oplyst at et besøg normalt varede tre-fire timer, men kunne vare hele dagen hvis der var plads. Det blev endvidere på den ene side oplyst at der ofte var pladsproblemer i weekenden, men på den anden side at det var en begrænset gruppe indsatte der benyttede besøgslokalerne, og kun i kort tid.

Jeg har noteret mig at det af de interne regler fremgår at et besøg kan forlænges hvis lokaleforholdene gør det muligt. Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der på forhånd (før udløbet af bestillingstidspunktet) kan træffes aftale om forlænget besøg i særlige tilfælde, fx hvis de besøgende har lang rejsetid eller ikke har mulighed for at komme så tit.

Jeg anmoder endvidere om oplysning om hvordan ordningen nærmere praktiseres, dvs. hvordan besøgstidene (modulerne) lægges når der bestilles besøg, og (således) hvor lang tid de indsatte normalt kan have besøg ad gangen.

Idet talsmændenes ønske om yderligere et familierum er afvist med henvisning til behovet for besøgsrum, jf. pkt. 3.7., anmoder jeg desuden fængslet om at oplyse om der er pladsproblemer ved afvikling af besøg i weekenden.

Fængslets interne regler indeholder tillige regler om adgangen for de indsatte på afdeling 3 og 4 til at besøge hinanden på den enes afdeling og interne besøgsregler for kvindeafdelingen (afsnit II, 2 og 2a).

6.8. Rygepolitik

...

6.9. Belægning mv.

Fængslet modtager som nævnt under pkt. 2., mænd mellem 15 og 23 år fra hele landet, og mænd under 29 år fra Fyns Amt samt kvinder fra hele landet. Antallet af kvinder ligger normalt mellem 20 og 25. Af en belægningsoversigt fra den 27. februar 2006 som jeg modtog under inspektionen, fremgår det at der denne dag var 83 indsatte i fængslet, heraf 5 indsatte under 18 år og 24 kvindelige indsatte.

Gruppen af unge mænd omfatter også (særligt) utilpassede unge, herunder unge med anden etnisk baggrund end dansk.

Fængslet har generelt set mange indsatte med anden etnisk baggrund end dansk og væsentligt flere end de øvrige lukkede fængsler. Af en rapport fra august 2005 fra en arbejdsgruppe vedrørende etniske minoriteter i kriminalforsorgen fremgår det at andelen af etniske minoriteter den 1. februar 2005 udgjorde 15 % af kriminalforsorgens samlede klientel og 23 % af klientellet i fængslerne og arresthusene. Statsfængslet i Ringe tegnede sig for 58 % (mod 22 % i 2000). Under inspektionen blev det oplyst at andelen af indsatte med anden etnisk baggrund end dansk (fortsat) generelt set er på ca. 60 %. Af den ovenfor nævnte belægningsoversigt fra den 27. februar 2006 fremgår det at 32 af de indsatte (svarende til 38,5 % af belægningen) denne dag var udenlandske statsborgere. 14 af disse var kvinder og en af de øvrige under 18 år.

Fængslet har en fuldtidsansat etnisk casemanager (job-guide) som betales af Integrationsministeriet med mindre økonomisk støtte fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Casemanageren støtter indsatte med anden etnisk baggrund i dansk i deres afsoning og udslusning. Ifølge punkt 4.7. i den nævnte rapport har casemanageren opbygget et netværk af virksomheder der ønsker at samarbejde om at udsluse unge indsatte med anden etnisk baggrund end dansk til arbejdsmarkedet. Der er tillige sket en kvalitetssikring af fængslets værksteder for at sikre at de unge under indsættelsen opnår de kvalifikationer som virksomhederne efterspørger. En omtale af ordningen der blev iværksat som et forsøg i februar 2005, findes i Nyt fra Kriminalforsorgen, nr. 6, 2005.

Som nævnt foreligger der en rapport fra august 2005 fra en arbejdsgruppe vedrørende etniske minoriteter i kriminalforsorgen. En nogenlunde tilsvarende undersøgelse blev foretaget i 2000. Direktoratet for Kriminalforsorgen har udarbejdet et notat af 12. august 2005 om arbejdsgruppens undersøgelser og anbefalinger.

Rapporten beskriver problemer som fortrinsvis optræder når indsatte med anden etnisk baggrund end dansk optræder i grupper, og som fortrinsvis opleves med unge under 25 år (som Statsfængslet i Ringe har mange af). Arbejdsgruppen har bl.a. anbefalet at fortyndingsprincippet benyttes og udbygges for at sikre en jævn fordeling af unge under 25 år med anden etnisk baggrund end dansk. Endvidere har arbejdsgruppen anbefalet at undervisning og færdighedstræning relateret til arbejdsmarkedet prioriteres højt for denne gruppe, og der er i den forbindelse peget på forskellige initiativer. Desuden skal der være øget fokus på brug af fritidsaktiviteter og på udvikling af personalets kompetencer rettet mod sociale og pædagogiske arbejdsopgaver generelt og specifikt mod indsatte med anden etnisk baggrund end dansk, herunder undervisning i arabisk sprog, ungdomskulturer og kommunikation. Det er anført at de i rapporten nævnte tiltag kun kan gennemføres hvis der kommer større personaletæthed på de relevante afdelinger og institutioner.

Rapporten blev sendt til høring blandt kriminalforsorgens institutioner med høringsfrist til den 15. september 2005, hvorefter direktoratet ville forholde sig til den.

Det fremgår desuden af en pressemeddelelse af 12. august 2005 at justitsministeren efter modtagelsen af rapporten havde bedt kriminalforsorgens ledelse om at udarbejde et samlet oplæg med tre nærmere angivne elementer til en styrkelse af indsatsen over for den voksende gruppe af indsatte i danske fængsler med anden etnisk baggrund end dansk. Det ene af disse elementer svarer til arbejdsgruppens anbefalinger om spredning (fortynding) af de indsatte og en styrket individuel indsats med hensyn til undervisning og arbejdsstræning mv.

Af Nyt fra Kriminalforsorgen nr. 1 og 2, 2006, fremgår det desuden at der på finansloven for 2006 er afsat midler til at iværksætte en række initiativer mod indsatte med anden etnisk baggrund end dansk. Midlerne skal benyttes til yderligere sektioneringer, efteruddannelse af personale og en ekstra indsats af behandlings- og undervisningsmæssig karakter over for denne gruppe indsatte, herunder negativt stærke indsatte i denne gruppe. Fængsler (og arresthuse) med en særlig høj andel af unge indsatte med anden etnisk baggrund end dansk, skal tilføres personale med særlige spidskompetencer, dvs. pædagogisk og terapeutisk uddannede personer med viden om ungdoms- og minoritetskulturer. Styrkelsen af uddannelsesindsatsen omfatter særligt tilbud om undervisning i almen viden om det danske samfund, normer, dansk kultur, herunder dansk sprog, demokrati samt undervisning i fag på folkeskoleniveau og erhvervsrettede fag, og det er aftalt at Statsfængslet i Ringe skal have en lærer med særligt kendskab i at undervise unge med anden etnisk baggrund end dansk. Beskæftigelsesmuligheder med kompetencegivende indhold skal ligeledes opprioriteres. De initiativer der bliver iværksat, skal tilrettelægges sådan at de efterfølgende kan evalueres i tråd med kriminalforsorgens overordnede strategi.

Under inspektionen omtalte fængselsinspektøren anbefalingerne fra den nævnte arbejdsgruppe og fængslets holdning hertil.

Jeg anmoder direktoratet om at oplyse nærmere om direktoratets stillingtagen til og udmøntningen af forslagene fra arbejdsgruppen, herunder hvad det i praksis vil betyde for Statsfængslet i Ringe ud over tilførslen af ovennævnte lærer. Jeg anmoder endvidere om en kopi af det nævnte oplæg. Idet jeg går ud fra at fængslets holdninger er nærmere præciseret i fængslets høringssvar til direktoratet, anmoder jeg tillige om en kopi af dette høringssvar.

Under inspektionen pointerede fængslet at fængslet fortsat gerne vil have gruppen af unge indsatte som omfatter utilpassede unge og (herunder) mange indsatte med anden etnisk baggrund end dansk idet fængslet har stor erfaring med at have disse indsatte. Til gengæld vil fængslet dog gerne have en ventil således at fængslet kan komme af med de indsatte igen hvis de giver anledning til særlige problemer, og fængslet oplyste at direktoratet havde accepteret dette. I praksis er det imidlertid svært for fængslet at komme af med sådanne indsatte. Når fængslet gerne vil af med en af de indsatte, ringer fængslet rundt for at finde en plads, men det er svært på grund af belægningspresset. Hvis det ikke lykkes fængslet selv at finde en plads, kontaktes direktoratet med henblik på at finde en sådan plads. På forespørgsel oplyste fængslet at det på årsbasis ikke drejer sig om flere end 3-4 indsatte som fængslet ønsker flyttet. Fængslet nævnte desuden at det forhold at de indsatte ved at de bliver flyttet hvis der opstår særlige problemer, i sig selv har en præventiv virkning.

Fængslet oplyste endvidere at fængslet i forbindelse med udmøntning af den nævnte rapport tillige havde fremsat krav om sektionering idet 16 indsatte på en afdeling er for mange når afdelingen omfatter det nævnte klientel. Fængslet oplyste at fængslet for så vidt selv kan foretage en sektionering, men det kræver større ombygninger og mere personale hvilket fængslet ikke har midler til. Fængsler har en plan som ikke er specielt dyr for så vidt angår det bygningsmæssige, men derimod for så vidt angår personalesiden.

Jeg beder om nærmere oplysninger om denne plan og direktoratets holdning hertil.

Jeg beder endvidere om direktoratets bemærkninger til det af fængslet anførte om vanskeligheder med at komme af med særligt vanskelige indsatte. Jeg beder i den forbindelse direktoratet om at overveje om en ændring af proceduren vil kunne afhjælpe dette problem.

6.10. Frivillig udelukkelse fra fællesskab

...

7. Gennemgang af rapporter

Ved starten af inspektionen bad jeg om at modtage kopi af rapportmateriale vedrørende fængslets sager om anvendelse af håndjern og magt, udelukkelse fra fællesskab og anvendelse af disciplinærstraf for perioden 16. januar 2005 til 16. januar 2006, dog maks. de seneste 10 sager inden for hver kategori.

Jeg modtog herefter 10 udskrifter fra klientsystemet vedrørende anvendelse af håndjern, 9 udskrifter vedrørende anvendelse af magt, 10 udskrifter vedrørende udelukkelse fra fællesskab og 10 udskrifter fra forhørsprotokollen samt tilhørende rapporter.

Ved min gennemgang af rapporterne er jeg ikke gået ind i en nærmere vurdering af beslutningen om anvendelsen af indgrebene i de enkelte tilfælde. Min gennemgang har været koncentreret om overholdelse af de procedureregler der gælder på de enkelte områder.

...

Opfølgning

Jeg beder om at fængslet sender de udtalelser mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Statsfængslet i Ringe, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i Statsfængslet i Ringe.”

Ombudsmanden modtog i den anledning den 21. november 2006 en udtalelse med bilag fra direktoratet, herunder en udtalelse af 5. oktober 2006 fra fængslet.

I en opfølgingsrapport af 10. april 2007 meddelte inspektionschefen herefter følgende på ombudsmandens vegne:

”Ad punkt 3. Bygningsmæssige forhold mv.

Under mit møde med Sikkerheds- og Samarbejdsudvalget fik jeg oplyst at der var stor tilfredshed med fængslets vedligeholdelsesstand som måtte ses i sammenhæng med det forhold at statsfængslet i Ringe ikke havde egne bygningsværkmestre. Fængslet oplyste at fængslet dagen før min inspektion havde haft møde med direktoratet om dette forhold. Jeg anmodede direktoratet om at underrette mig om hvad dette møde havde givet anledning til.

Direktoratet har oplyst at der den 24. maj 2006 blev afholdt møde mellem Statsfængslet i Ringe, Statsfængslet i Nyborg og direktoratet vedrørende varetagelse af den almindelige bygningsvedligeholdelse i Statsfængslet i Ringe.

På mødet blev det aftalt at Statsfængslet i Ringe pr. 1. juni 2006 skulle overtage ansvaret for egen almindelig bygningsvedligeholdelse som hidtil har været varetaget af Statsfængslet i Nyborg. statsfængslet i Nyborg har herefter overført de ressourcer til Statsfængslet i Ringe som fængslet hidtil har modtaget til den almindelige bygningsvedligeholdelse i Statsfængslet i Ringe. Dette er sket fra og med 2007 hvor der fra Statsfængslet i Nyborg overføres 200.000 kr. til Statsfængslet i Ringe. Statsfængslet i Ringe har herefter selv ansvaret for – og kan ikke forvente projektbistand fra Statsfængslet i Nyborg – til de almindelige projekter vedrørende bygningsvedligeholdelse, men vil kunne trække på Statsfængslet i Nyborgs bistand når projekterne overstiger 250.000 kr.

Direktoratet har videre oplyst at direktoratet fra og med 2006 tildeler Statsfængslet i Ringe 300.000 kr. til varetagelsen af den almindelige bygningsvedligeholdelse på fængslet. Statsfængslet i Ringe bidrager yderligere selv med 200.000 kr. til varetagelsen heraf. Disse beslutninger omfatter alene den del af samdriftsordningen der vedrører den almindelige bygningsvedligeholdelse. Den del af samdriftsordningen

mellem Statsfængslet i Nyborg og Statsfængslet i Ringe der vedrører drift og vedligeholdelse af tekniske installationer, fungerer upåklageligt og vil forsætte som hidtil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ved min besigtigelse af ungeafdelingen blev det nævnt at der var planer om renovering af gulvbelægningen på denne afdeling. Jeg anmodede fængslet om at oplyse nærmere om disse planer og planerne med hensyn til renovering af gulvbelægningen andre steder hvor det er tiltrængt, herunder hvornår arbejdet forventes udført.

Fængslet har oplyst at Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg har stillet forslag om at der anvendes 125.000 kr. til renovering af linoleumsgulve, men at fængslet ikke har imødekommet forslaget. Det skyldes at fængslet har prioriteret færdiggørelse af facaderenoveringen i 2006. Fængslet har videre oplyst at linoleumet i belægningsafsnittene i henhold til fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 (som fængslet har vedlagt) vil blive udskiftet i 2007, og at en udskiftning forudsætter en særbevilling. Fængslet har videre oplyst at gulvbelægningen i opholdsstuen på ungeafdelingen forventes udskiftet snarest.

Direktoratet har oplyst at fængslet som udgangspunkt selv skal prioritere og finansiere projektet vedrørende udskiftning af gulvbelægningen i belægningsafsnittene. Direktoratet har henvist fængslet til at rejse sagen over for direktoratet hvis fængslet ikke mener at kunne afholde udgiften hertil inden for eget budget.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.2. Gangarealerne

Jeg anmodede om oplysninger om eventuelle planer for istandsættelse af loftet i fællesgangen.

Statsfængslet har oplyst at nedhængen af sort isoleringsbånd er et problem i forhold til hvordan det ser ud, og indgår i fængslets løbende vedligeholdelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har videre bemærket at direktoratet er bekendt med at fængslet har opslået to stillinger til varetagelse af den daglige vedligeholdelse af fængslet. Direktoratet har oplyst at direktoratet har bedt fængslet om at udføre dette arbejde når der er ansat personale hertil.

Af fængslets udtalelse vedrørende pkt. 3.5. fremgår det at disse stillinger var opslået på tidspunktet for fængslets udtalelse (oktober 2006). Det fremgår desuden af direktoratets udtalelse vedrørende pkt. 3.12. at fængslet telefonisk over for direktoratet den 20. november 2006 oplyste at fængslet netop var ved at ansætte en maler og en tømrer. Jeg går derfor ud fra at stillingerne er besat, og at arbejdet herefter er – eller snarest vil blive – udført.

Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3. Bade- og toiletfaciliteter

Jeg henstillede til fængslet og direktoratet at overveje en fremskyndelse af arbejdet med nyindretning af baderummene og anmodede om underretning om hvad der videre skete vedrørende dette forhold.

Fængslet har oplyst at renovering af fængslets baderum – ifølge fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 – er planlagt til 2009. En renovering nu forudsætter en særbevilling på ca. 1 mio. kr. Fængslet har videre oplyst at en fremrykning af renoveringen af baderum vil(le) blive medtaget ved fængslets kontraktforhandlinger med direktoratet i oktober 2006.

Direktoratet har oplyst at fængslet og direktoratet under kontraktforhandlingerne, der fandt sted den 27. oktober 2006, blev enige om en løsning af tre centrale bygningsvedligeholdelsessager der er omfattet af min inspektionsrapport, herunder renovering af baderum. (De øvrige to forhold omfatter renovering af besøgsafdelingen og afdelingskøkkener). Fængslet tilføres herefter 0,5 mio. kr. årligt over en periode på 3 år, i alt 1,5 mio. kr. Fængslet bidrager selv med en samlet sum på 0,7 mio. kr. til den endelige løsning af de tre ovennævnte vedligeholdelsesprojekter.

Direktoratet har videre oplyst at fængslet telefonisk den 20. november 2006 supplerende har oplyst at renoveringen af fængslets baderum vil blive fremrykket og påbegyndt i 2007. Fængslet forventer at renovere baderummene i to afsnit om året i løbet af de næste 3 år. Ifølge fængslet er baderummene i afsnit 4 og 5 i dårligst stand, og de vil derfor blive renoveret som de første. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager til efterretning at arbejdet med renovering af baderummene fremskyndes således at arbejdet påbegyndes i 2007.

Ad punkt 3.4. Køkken

Jeg bad om oplysning om hvornår arbejdet med udskiftning af køkkenerne på alle seks afdelinger i hovedbygningen, der i bygningssynsrapporten var opført med prioritet 2, forventedes udført.

Fængslet har oplyst at renovering af fængslets køkkener i henhold til fængslets drifts- og vedligeholdelsesplan for bygningsmassen for 2006 - 2010 er planlagt til 2007.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt henvist til besvarelsen af pkt. 3.3. Som nævnt dette sted blev spørgsmålet om finansiering af dette projekt drøftet under kontraktforhandlingerne den 27. oktober 2006, og fængslet er tildelt en særbevilling til bl.a. renovering af afdelingskøkkenerne.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvad et beløb på en oversigt af 6. december 2005 til reparation og indkøb af hvidevarer dækkede over.

Fængslet har oplyst at det budgetterede beløb til reparation af el-inventar og hvidevarer, og til indkøb af hvidevarer, omfatter komfurer, el-ovne, mikrobølgeovne, køleskabe, vaskemaskiner og tørretumblere.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at overveje at anvende uigennemsigtige skraldeposer, og jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at fængslet for nogle år siden skiftede til gennemsigtige skraldeposer som følge af et meget stort spild af porcelæn. De indsatte valgte i stort omfang at smide porcelænet ud i stedet for at vaske det op. Dette problem blev afhjulpet med indførelsen af gennemsigtige skraldeposer. Fængslet har overvejet at foretage en afskærmning af poserne, men har undladt dette af hygiejniske årsager, da man anser det for vanskeligt at holde en sådan afskærmning ren.

Statsfængslet har videre oplyst at fængslet ikke har planer om at skifte de gennemsigtige poser ud. Fængslet har i øvrigt oplyst at fængslet ikke i de senere år har modtaget klager fra de indsatte over de gennemsigtige poser.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Det er fortsat min opfattelse at det ikke virker rart at man har frit udsyn til affaldet i køkkenerne, og jeg må forstå at de indsatte tidligere har klaget over dette forhold. På baggrund af det oplyste om årsagen dels til indførelsen af de gennemsigtige poser, dels til at fængslet har besluttet ikke at opsætte en afskærmning, foretager jeg mig imidlertid ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede om underretning om resultatet af fængslets henvendelse til Teknisk Afdeling i Statsfængslet i Nyborg vedrørende problemer med rengøring af det spirorør der sidder øverst i emhætten, og vedrørende konstruktion af et filter til emhætterne.

Statsfængslet har oplyst at problemet med nedfald fra emhætterne skønnes løst med opsætning af filtre, og at spørgsmål om rengøring af spirorørene herefter er sat i bero.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Idet der (så vidt jeg forstår) er opsat filtre, og problemet med nedfald skønnes løst hermed, har jeg noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.5. Opholds- og fritidslokaler

Jeg anmodede om oplysning om eventuelle planer for renovering af opholdsrummet på afsnit 5.

Statsfængslet har oplyst at der ikke er aktuelle planer om en gennemgribende renovering af dette fællesrum, og at istandsættelse heraf henregnes under almindelig vedligeholdelse. Fængslet har i den forbindelse oplyst om de to stillinger til varetagelse af den daglige vedligeholdelse af fængslet som fængslet på daværende tidspunkt (oktober 2006) havde opslået, jf. også direktoratets oplysning herom ovenfor.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har videre oplyst at fængslet efterfølgende (over for direktoratet telefonisk) har oplyst at maling mv. af opholdsrummet på afdeling 5 vil indgå i fængslets prioritering af de vedligeholdelsesarbejder som fængslet selv kan iværksætte når fængslet har fået besat de to stillinger på området for bygningsvedligeholdelse. Som nævnt ovenfor går jeg ud fra at stillingerne er besat.

Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om de beløb der er til rådighed for de enkelte afdelinger til indkøb (udskiftning) af inventar til fællesrummene.

Statsfængslet har oplyst at der til hver af fællesskabsafdelingerne 2 - 5 er afsat 13.000 kr. pr. år som skal dække udgifter til indkøb af køkkenudstyr, inventar i fællesrum og fritidsaktiviteter på det enkelte afsnit.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.7. Besøgslokaler

Under inspektionen blev det oplyst at der var truffet beslutning om malermæssig istandsættelse af besøgsrummene (ved en maler udefra), og at renovering af besøgsrummene var det næste projekt som fængslet ville sætte i værk. I brev af 26. april 2006 oplyste fængslet at renovering af besøgsafdelingen var sendt i udbud.

Jeg bad i rapporten om at blive underrettet når arbejdet blev sat i værk. Endvidere bad jeg fængslet om at oplyse om renoveringen ville omfatte andet end maling af (selve) besøgsrummene, og i givet fald hvad. Jeg gik desuden ud fra at fængslet i forbindelse med renoveringen ville overveje hvordan rummene kunne få en mere venlig indretning og bad om oplysning om resultatet af disse overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at fængslet havde besluttet at renovere besøgsafdelingen umiddelbart før eller efter sommerferien 2006, men at det på grund af byggeboom og en heraf afledt håndværkermangel ikke har været muligt at skaffe håndværkere. Arbejdet er fortsat prioriteret og vil blive gennemført når fængslet kan skaffe de nødvendige håndværkere. Fængslet forventer at besøgsafdelingen bliver gennemrenoveret i begyndelsen af 2007.

Fængslet har videre oplyst at den planlagte renovering omfatter maling af besøgsrum, toiletter og gangarealer, opsætning af nye lofter i besøgsrummene og i gangarealet efter forslag fra en udefrakommende konsulent, sammenlægning af to rum til et ekstra familierum samt opsætning af vægbelysning i gangarealet.

Fængslet har endelig oplyst at fængslet i samarbejde med en kontorforsyningsvirksomhed (SAPA) er begyndt at udarbejde en plan for den fremtidige indretning af besøgsrummene.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt henvist til besvarelsen af pkt. 3.3. Som det fremgår heraf, blev finansieringen af dette projekt drøftet under kontraktforhandlingerne den 27. oktober 2006, og direktoratet har givet en særbevilling til gennemførelsen heraf.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at der (alligevel) vil blive indrettet et ekstra familierum som talsmændene fremsatte ønske om under min samtale med dem under inspektionen (jf. også pkt. 6.7.) Jeg beder om underretning når projektet er gennemført, herunder om indretningen af besøgsrummene.

Ad punkt 3.9. Arbejdspladser

Jeg anmodede om nærmere oplysninger om et projekt vedrørende overdækning af lagergården til værkstedsbygningen.

Statsfængslet har oplyst at overdækning af lagergården til værkstedsbygningen indgår i fængslets vedligeholdelsesplan for 2006 - 2010, og at overdækning forudsætter særbevilling hertil.

Direktoratet har oplyst at projektet vedrørende overdækning af lagergården er under overvejelse, men at direktoratet af økonomiske og sikkerhedsmæssige grunde vil foretrække en løsning uden for ringmuren. Direktoratet vil tage en drøftelse med fængslet herom.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om underretning om hvad der videre sker vedrørende dette forhold.

Ad punkt 3.12. Modtage- og sygeafdeling

Adgang til modtage- og sygeafdelingen sker gennem den beskyttede afdeling. Jeg bad fængslet om at oplyse hvorvidt nye eller syge indsatte gennemgang giver anledning til uro eller lignende for de indsatte i den beskyttede afdeling. Statsfængslet har oplyst at nye eller syge indsatte gennemgang af den beskyttede afdeling ikke giver anledning til uro.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede om oplysning om eventuelle planer om renovering af modtage- og sygeafdelingen. Jeg bad i den forbindelse fængslet om at oplyse nærmere om planerne for udskiftning af inventaret på disse stuer.

Det fremgår af direktoratets udtalelse at fængslet den 20. november 2006 telefonisk over for direktoratet har oplyst at der er foretaget ændringer i den beskyttede afdeling/modtageafdelingen efter mit besøg. Der er nu 10 pladser til indsatte der har brug for beskyttelse (mod tidligere 8 pladser), og 5 pladser til sygeafdeling/isolation. Denne afdeling anvendes således ikke længere tillige som modtageafdeling.

Fængslet har desuden oplyst at fængslet er enig med mig i at nogle af cellerne i sygeafdelingen trænger til istandsættelse, og har oplyst at det vil ske løbende. Det fremgår af direktoratets udtalelse at fængslet netop var ved at ansætte en maler og en tømrer blandt andet med henblik på dette arbejde. Jeg går ud fra at fængslet oplyste dette under telefonsamtalen den 20. november 2006 med direktoratet.

For så vidt angår planer om udskiftning af inventar, har fængslet oplyst at der årligt afsættes 150.000 kr. til fornyelse af celleinventar i fængslet. Fængslet har videre oplyst at udskiftning af celleinventar er en fortløbende proces, og at fængslet har ansat en værkemester med ansvar for den løbende fornyelse, maling og øvrige istandsættelser af de indsatte celler.

Videre har fængslet oplyst at det med en belægningsprocent på 98,5 i 2005 har været svært at planlægge vedligeholdelse af celler. Celler hvor der i 2005 blev isat nye facader og renoveret varmesystem, har været prioriteret. Det forventes at sygeafdelingens celler via fængslets almindelige vedligeholdelse af celler og celleinventar vil få en passende standard i løbet af 2007.

Fængslet har endelig oplyst at fængslet ikke har kunnet gennemføre en normal vedligeholdelse i 2006 idet fængslets vedligeholdelsesværkemester har været langtidssygemeldt.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste om bl.a. istandsættelse af (nu) syge- og isolationsafdelingen som skal udføres af (blandt andre) de to medarbejdere som fængslet var ved at ansætte i november 2006, og som jeg som nævnt går ud fra er ansat.

Jeg anmoder om oplysning om hvad "isolation" på denne afdeling dækker over, og om hvordan/hvor modtagelsen af nye indsatte nu foregår.

Ad punkt 4.2. Undervisning

Jeg bad fængslet om at oplyse nærmere om den lærerstøtte der ydes til selvstuderende, og hvorvidt opprioriteringen af undervisningen også ville få betydning for denne støtte.

Jeg anmodede desuden fængslet om at oplyse om der er venteliste til undervisning i fængslet.

Fængslet har oplyst at de selvstuderende hidtil har fået støtte af fængslets undervisningsleder ad hoc. Fængslet har ikke ressourcer til at udvide støtten, men overvejer at skemalægge denne.

For så vidt angår spørgsmålet om venteliste har fængslet oplyst at der ikke er en egentlig venteliste til skolen, men at der helt generelt er behov for mere lærerbistand til de dårligste indsatte og de bedste. De dårligste kræver megen lærerstøtte på små hold, og de bedste har behov for vejledning.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt fængslet at spørgsmålet om opprioritering af læreresourcerne bør drøftes ved den årlige kontraktforhandling hvis fængslet mener at der er behov for en sådan opprioritering. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at fængslet herefter vil overveje at medtage spørgsmålet om opprioritering ved den kommende kontraktforhandling med direktoratet.

Ad punkt 4.3. Fritid

Jeg måtte forstå at de indsatte ikke er forpligtede til at være med i fritidsklubben. Da dette ikke fremgik af fængslets informationsfolder, men det tværtimod heri fremstod som om den indsatte var forpligtet til at være medlem af denne klub, henstillede jeg til fængslet at præcisere folderen på dette punkt. Jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Fængslet har oplyst at formuleringen i afsnittet om fritidsklubben er ændret, og har vedlagt et eksemplar af den reviderede informationsfolder. Det fremgår nu udtrykkeligt af folderen at den indsatte ikke er forpligtet til at være medlem af fritidsklubben.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg anmodede fængslet om at oplyse om der ville komme en ny hobbyinstruktør i stedet for den instruktør der var holdt op kort tid før inspektionen, og om det i så fald eventuelt ville kunne bevirke et udvidet tilbud om hobbyaktiviteter hvis de indsatte generelt set havde et ønske herom.

Fængslet har oplyst at fritidsaktiviteten hobby normalt udbydes om vinteren og aktuelt udbydes onsdag kl. 15.30 - kl. 20.00. Fængslet har videre oplyst at aktiviteten i vinteren 2006/2007 vil blive varetaget af en gruppe fængselsfunktionærer.

Fængslet har desuden oplyst at der er begrænsede ressourcer til fritidsaktiviteter. Ved vurderingen af hvilke fritidsaktiviteter der skal prioriteres, indgår dels efterspørgslen efter den enkelte aktivitet, dels et ønske om et bredt udbud af tilbud således at flest mulige kan få deres ønsker opfyldt. Der laves månedlige opgørelser over brugen af fængslets fritidsaktiviteter. Fængslet har vedlagt kopi af opgørelsen for august måned 2006 (der ikke omfatter aktiviteten hobby der som nævnt normalt kun udbydes om vinteren).

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

...

Ad punkt 5.2.2. Støj mv.

Jeg udtalte at lighedsbetragtninger efter min opfattelse tilsiger at de udenlandske indsatte behandles ens i relation til muligheden for at ringe til deres familie i udlandet, uanset på hvilket afsnit de er placeret. Da oprettelsen af to telefonledninger der er nødvendige for at give de udenlandske indsatte på afsnit 3 og 4 samme mulighed som de udenlandske indsatte på afsnit 2 og 5, indgik i fængslets

prioritering af midler, gik jeg ud fra at fængslet i den forbindelse ville inddrage det jeg havde anført om lighedsbetragtninger. Jeg anmodede om underretning om udfaldet af fængslets prioritering.

Af fængslets udtalelse fremgår det at fængslet overgik til IP-telefoni i oktober 2006. Det fremgår endvidere at der i forbindelse med overgangen var truffet beslutning om at installere bærbare telefoner tilknyttet afsnitstelefonerne fra de fællesskabsafdelinger hvor der afsoner indsatte der skal udvises. Lighedsbetragtningen skulle hermed være imødekommet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at uddybe det oplyste om at ”overhøring” ikke vil kunne gennemføres hvis det i videre omfang skal foregå fra afsnitskontorerne (i forbindelse med benyttelse af bærbare telefoner). Jeg bad i den forbindelse fængslet om at oplyse om telefonsamtaler fra de bærbare telefoner på samme måde som samtaler fra korttelefonerne kan optages med henblik på efterfølgende kontrol ved aflytning, jf. telefonbekendtgørelsens § 10, stk. 2, nr. 1.

Statsfængslet har oplyst at telefonsamtalerne fra de bærbare telefoner tilknyttet afsnitskontorerne ikke kan båndes som korttelefonerne. Overhøring af telefonsamtaler fra kontoret kræver at personalet er til stede under overhøringen og ikke foretager sig andet. Set i lyset af hvor meget telefonerne anvendes, har personalet ikke mulighed for at afse den fornødne tid til denne opgave hvis alle indsatte skulle kunne ringe på global-one kort.

Direktoratet har anført følgende:

”...

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2, at adgangen til at føre telefonsamtaler kan nægtes, hvis dette findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen.

Det fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 3, at i lukkede institutioner påhøres eller aflyttes telefonsamtalen af personale i institutionen uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte grunde. Såfremt telefonsamtalen påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden gøres bekendt hermed.

Direktoratet har telefonisk henledt statsfængslets opmærksomhed på ovennævnte og har indskærpet, at i det omfang en indsat ønsker at føre en telefonsamtale, der ikke optages med henblik på senere aflytning, skal der, inden tilladelse gives, foretages en vurdering i henhold til straffuldbyrdelseslovens § 57, stk. 2 og 3, herunder en stillingtagen til om samtalen skal overhøres.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

...

Ad punkt 6.1. Talsmandsordning

I fængslets interne regler om talsmandsordningen var bl.a. en regel om at talsmændene ikke havde ret til kontakt med en medindsat når den medindsatte var udelukket fra fællesskab eller anbragt i strafcelle. Da der ikke er hjemmel til at fastsætte en sådan intern regel, men alene hjemmel til i konkrete tilfælde at træffe afgørelse om begrænsning i talsmandens ret til kontakt med en medindsat, gik jeg ud fra at fængslet enten ville slette denne regel eller præcisere den så den blev i overensstemmelse med talsmandsbekendtgørelsens § 5. Jeg bad om underretning når det var sket.

Fængslet har oplyst at fængslets interne regler er ændret således at det nu fremgår at kontakt kan nægtes efter en konkret vurdering i henhold til talsmandsbekendtgørelsens § 5. Fængslet har vedlagt kopi heraf.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

...

Ad punkt 6.7. Besøg

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der på forhånd kan træffes aftale om forlænget besøg i særlige tilfælde, fx hvis de besøgende har lang rejsetid eller ikke har mulighed for at komme så tit.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvordan besøgsordningen nærmere praktiseres, dvs. hvordan besøgstiderne (modulerne) lægges når der bestilles besøg, og (således) hvor lang tid de indsatte normalt kan have besøg ad gangen.

Fængslet har oplyst at der er mulighed for besøg en gang om ugen henholdsvis lørdag eller søndag i tidsrummet kl. 9.30 – kl. 16.00. Besøg bestilles i moduler således at man kan bestille besøg inden for tidsrummet kl. 9.30 – kl. 12.30 og kl. 13.00 – kl. 16.00. En besøgende vil således normalt kunne være på besøg i op til 3 timer. Ønskes forlænget besøgstid kan dette ske ved henvendelse samme dag eller efter udløb af besøgsbestillingstidspunktet fredag kl. 18.00. Er der særlig grund til besøg en anden dag eller om at få forhåndstilsagn om forlænget besøgstid, fx som følge af lang rejse eller fordi den besøgende ikke kan komme i weekenden, kan dette ske ved henvendelse til fængslet.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Idet talsmændenes ønske om yderligere et familierum var afvist med henvisning til behovet for besøgsrum, anmodede jeg desuden fængslet om at oplyse om der er pladsproblemer ved afvikling af besøg i weekenden.

Fængslet har oplyst at en undersøgelse har vist at der er tilbagevendende mangel på besøgsrum om eftermiddagen, hvorimod der oftest er ledige rum om formiddagen. Efter fængslets beslutning om at tilgodese de besøgendes ønske om at komme om eftermiddagen har fængslet foretaget en høring blandt de indsatte der har oplyst at de foretrækker sammenlægning af to besøgsrum frem for at lidt flere kan få tilgodeset deres ønske om besøg om eftermiddagen. På denne baggrund er der truffet beslutning om at slå to besøgsrum sammen. Sammenlægningen vil ske når det bliver muligt at skaffe håndværkere til opgaven der er prioriteret økonomisk. Fængslet har i den forbindelse henvist til det oplyste om reovering af besøgsafdelingen.

Direktoratet har henholdt sig til fængslets oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

...

Ad punkt 6.9. Belægning mv.

Jeg anmodede direktoratet om at oplyse nærmere om direktoratets stillingtagen til og udmøntningen af forslagene fra en arbejdsgruppe vedrørende etniske minoriteter i kriminalforsorgen, herunder hvad det i praksis vil betyde for Statsfængslet i Ringe ud over tilførslen af en lærer med særligt kendskab i at undervise unge med anden etnisk baggrund end dansk. Idet jeg gik ud fra at fængslets holdninger var nærmere præciseret i fængslets høringssvar til direktoratet, anmodede jeg tillige om en kopi af dette høringssvar.

Jeg anmodede endvidere om en kopi af et oplæg som justitsministeren havde bedt kriminalforsorgens ledelse om at udarbejde.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

”...

I vedlagte notat af 27. september 2005 til ministeren om dømte med anden etnisk baggrund end dansk, fremgår direktoratets oplæg til udmøntning af arbejdsgruppens rapport fra 2005 om etniske minoriteter i kriminalforsorgen.

Ved aftalen om Finansloven for 2006 blev det besluttet, at der skal iværksættes en ekstra indsats mod negativt stærke indsatte i fængslerne. Der er afsat 10 mio. både i 2006 og 2007 til initiativet. Det er lagt til grund, at initiativet særligt skal rettes mod negativt stærke indsatte med anden etnisk baggrund end dansk.

Der er udarbejdet en udmøntningsplan af 11. januar 2006, som nærmere præciserer, hvilke tiltag der skal iværksættes. Som det fremgår af planen, skal der oprettes en særafdeling på Statsfængslet i Østjylland til negativt stærke indsatte med anden etnisk baggrund end dansk, herunder evt. med bande-tilknytning, jf. planens pkt. 4 og 5. Det er hensigten, at denne afdeling skal tages i brug i løbet af efteråret 2006, og at der i første omgang skal være plads til seks indsatte. En tilsvarende afdeling er allerede etableret i Statsfængslet i Nyborg, hvor der er plads til otte indsatte, jf. planens pkt. 6 og 7.

Udmøntning af planens pkt. 8 og 9 [tilførsel af spidskompetencer og styrket uddannelsesfokus; min tilføjelse], som tillige er et led i udmøntningen af arbejdsgruppens rapport, vil ske ved at sætte nogle projekter i værk i fængsler og arresthuse og ansætte nogle personer med særlige spidskompetencer, som skal være institutionerne behjælpelige med at håndtere problemstillinger med indsatte med anden etnisk baggrund end dansk. Der vil ligeledes blive iværksat tiltag med henblik på at opkvalificere de ansatte, således at de erhverver sig viden om målgruppen med henblik på at blive bedre til at håndtere den.

Der blev i oktober 2006 i Direktoratet for Kriminalforsorgen ansat en person med særlig viden om etniske minoriteter, der sammen med en eller to af direktoratets medarbejdere skal udgøre et kompetenceteam. Opgaven for teamet er at tilføre fængsler og arresthuse særlige kompetencer om etniske minoriteter, kulturel baggrundsviden, adfærdsnormer, religiøse forhold mv. Det forudsættes, at kompetenceteamet i høj grad besøger tjenestestederne med henblik på rådgivning og evt. igangsættelse af projekter. Kompetenceteamet skal i øvrigt give rådgivning ad hoc på området. Det er ydermere hensigten, at der skal etableres et bedre overblik over de tiltag og erfaringer, der er på området med henblik på bedre at kunne koordinere og optimere indsatsen. Det er endvidere hensigten, at kompetenceteamet i videst muligt omfang skal implementere arbejdsgruppens øvrige anbefalinger.

Af konkrete tiltag kan nævnes:

– Der er i foråret 2006 på Københavns Fængsler sat et projekt i gang med henblik på at afdække gruppen af unge med anden etnisk baggrund end dansk, som er øget væsentligt i de senere år. Denne gruppe har ofte lange varetægtsophold, og de personlige ressourcer, familiemæssige forhold, kriminelle forhistorie mv. kan være anderledes i denne gruppe end hos 'traditionelle' danske unge kriminelle. Efter afdækning af gruppens profil(-er), skal det vurderes hvilke tiltag, der kan sættes i værk over for gruppen. Desuden forventes udarbejdet forslag til efteruddannelse og kvalificering af personalet inden for området.

– Statsfængslet i Ringe har som bekendt fået ressourcer til at ansætte en lærer eller lign. i en periode på to år med henblik på at undervise unge med anden etnisk baggrund end dansk om det danske samfund. Desuden har fængslet fået ressourcer til indkøb af undervisningsmaterialer og opkvalificering af personalet.

Statsfængslet i Ringe vil på lige fod med de øvrige institutioner i Kriminalforsorgen kunne gøre brug af kompetenceteamet.

Der er vedlagt kopi af følgende dokumenter:

– Høringssvar af 9. september 2005 fra Statsfængslet vedrørende rapport om etniske minoriteter i Kriminalforsorgen

– Notat af 27. september 2005 til ministeren om dømte med anden etnisk baggrund end dansk

– Direktoratets udmøntningsplan af 11. januar 2006 vedrørende aftale om finansloven 2006: Ekstra indsats mod negativt stærke indsatte i fængsler og arresthuse

– Justitsministeriets pressemeddelelse af 23. januar 2006 om styrket indsats over for negativt stærke fanger

– Direktoratets brev af 9. marts 2006 om imødekommelse af Statsfængslet i Ringes ansøgning om ressourcer til ansættelse af skolelærer eller lign., undervisningsmaterialer og opkvalificering af personalet.”

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af det vedlagte materiale (som også omfatter en evalueringsrapport der er udfærdiget til Integrationsministeriet om job-guideordningen). Jeg anmoder om underretning om den ”midtvejsevaluering” som direktoratet i brevet af 9. marts 2006 har anmodet statsfængslet om at foretage i 1. kvartal 2007.

Jeg bad om nærmere oplysninger om fængslets plan med hensyn til sektionering og direktoratets holdning hertil.

Fængslet har oplyst at fængslet har to afdelinger (afsnit), hver med plads til 16 indsatte, der modtager mænd, ofte med adfærdsproblemer. Fængslet har desuden vedlagt kopi af en plan for deling af en afdeling således at der bliver 6 indsatte i hver. Der er tale om en plan der er udarbejdet i 1997 (som vedrørte forslag til en ny kvindeafdeling). Fængslet har oplyst at planen bør revurderes, men viser at der er mulighed for sektionering. Fængslet har oplyst at der ikke er tvivl om at en deling vil give mere ro på afdelingerne og give personalet bedre muligheder for at arbejde med de indsattes resocialisering.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

”...

Der er på side 72 i ombudsmandens rapport anført, at fængslet i forbindelse med udmøntningen af arbejdsgruppens rapport har fremsat krav om sektionering, idet 16 indsatte på en afdeling er for mange, når afdelingen omfatter det nævnte klientel. Som det fremgår af statsfængslets høringsbrev af 9. september 2005, pkt. 1.1., erklærede statsfængslet sig enig i det ønskelige i at oprette små afdelinger. Statsfængslet skrev desuden, at fængslet har udarbejdet et forslag til, hvorledes man vil kunne opdele en afdeling til mindre sektioner.

Dette afsnit i høringsbrevet har direktoratet ikke opfattet som en egentlig ansøgning, som skulle undergives sagsbehandling i direktoratet, hvorfor der ikke er taget stilling dertil. Direktoratet har ingen indvendinger mod den foreslåede opdeling af en afdeling i mindre sektioner, men en sådan ombygning og et deraf øget behov for personale skal som udgangspunkt afholdes inden for fængslets eksisterende økonomiske ramme.

Statsfængslet er gjort opmærksom på, at der kan indsendes en ansøgning om projektet til direktoratet.

Direktoratet og statsfængslet har tidligere i 2001 drøftet statsfængslets ønske om en sektionering af afdelinger i mindre dele, herunder kvindeafdelingen og en mere generel opdeling med henblik på at bekæmpe narkotika i fængslet. Disse drøftelser har resulteret i en samlet ombygningsplan, herunder styrket bemanding for statsfængslet (Nyt Ringe), som er inddelt i en række etaper. Planen blev fuldt ud gennemført fra 2003.”

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser statsfængslet til at indsende en ansøgning til direktoratet om bevilling til sektionering.

Jeg bad endvidere om direktoratets bemærkninger til det af fængslet anførte om vanskeligheder med at komme af med særligt vanskelige indsatte. Jeg bad i den forbindelse direktoratet om at overveje om en ændring af proceduren vil kunne afhjælpe dette problem.

Direktoratet har ikke besvaret disse anmodninger. Fængslet er derimod kommet med bemærkninger til dette spørgsmål. Heri har fængslet anført følgende:

”Fængslet har nogle få gange om året behov for at overføre disciplinært særligt vanskelige indsatte, der ikke har udøvet vold mod personale og som ikke falder ind under den gruppe, der kan overføres til politigården. Denne gruppe af indsatte ønsker fængslet en ret til at kunne overføre til andet lukket fængsel.

Fængslet er helt opmærksom på, at man skal løse egne problemer, men finder, at det forhold, at man har ønsket at beholde hele gruppen af unge med anden etnisk baggrund end dansk og ikke at sprede den som foreslået i indstillingen om etniske unge bør medføre, at der i helt særlige tilfælde bør være sikret en mulighed for overførsel til andet lukket fængsel, hvis det helt konkret viser sig, at den indsatte har for stor negativ indflydelse på medindsatte. Fængslet har et mundtligt tilsagn fra Direktoratet for Kriminalforsorgen om ret til overførsel i disse helt særlige tilfælde. Et tilsagn, man ikke har indtryk af er kommunikeret ud til de øvrige fængsler eller til direktoratets medarbejdere i klientkontoret og som ikke efterkommes i praksis, idet fængslet i tilfælde af afvisning henvises af Direktoratet for Kriminalforsorgen til selv at løse problemet.

Konsekvensen af, at det sker, at overførsel ikke kan gennemføres, er, at man aldrig ved om en overførsel kan ske, når der er truffet beslutning herom. Det skal understreges, at der er tale om enkeltstående tilfælde hvor overførsel ikke har kunnet gennemføres.”

Da direktoratet som nævnt ikke har besvaret mine anmodninger ovenfor, gentager jeg anmodningerne.

...

Opfølgning

Jeg beder om at fængslet sender de udtalelser mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Statsfængslet i Ringe, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i Statsfængslet i Ringe.”

NOTER: (*) FOB 1981, s. 150, FOB 1982, s. 300, FOB 1983, s. 270, FOB 1995, s. 587, FOB 1996, s. 435, FOB 1997, s. 416, FOB 1999, s. 639.